…Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

…С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(119010) 1969 оной январиин 8, среда Сэн 2 мүнгэн

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

…ҮЛ АБАХААР …ЭЛЭМДИ

…агай колхоз, совхозуудай …уудта түрүүшын хурьгад …дажа захалба. Тиигэжэ ма… …нишодой хүдэлмэридэ сүлөө… …саг орожо ерэбэ гээшэ.

…ахынууднай энэ харюусал… …хүдэлмэридөө хэр бэлдээд …хаб? hүүлэй үдэрнүүдтэ …та хээд үзэхэдэ, аймагай …нууд түл абахаар бэлэн бо… …айна. Эхэ хонидой отара бү… …дулаан байра түхеэрэгдэн… …эндэ ажаллахаар хүнүүдые …үгөөд, мүнөө отара бүхэн… …ан хонишон ажаллана. Ян… …арбаадаар тиимэ хурьга… …шалдаар хүдэлхэ хүнүүд эльгээгдэхэ юм.

Хонидые үбэлдөө үhалууряар хангаха талаар хэмжээн абтаа. Түл абалгын урда тээ хонишодой hуралсал эмхидхэгдэhэн, түрүү хонишодой ажалай дүршэлтэй, байра байдалтайнь танилсаhан байна.

Эхэ хонидой отара бүхэндэ хурьгатай хонидые илгаха хаамагууд бэлдэгдэнхэй, аптечкэнүүд түхеэрэгдэнхэй. Зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдтэ отаранууд мүн лэ даалгагданхай. Тэдэнэр хурьгалай хэр зүбөөр абтажа, эдеэлүүлэгдэжэ байhые шалгаха, үбшэлhыень эмшэлхэ, хонишодой дунда hуралсал эмхидхэхэ үүргэтэй. Мүн үйлэдбэриин управлениин мэргэжэлтэд түл абалгые шалгажа байхаар ажахынуудта даалгагдаа.

1969 ондо түл hайнаар абаха социалис уялганууды ажахы, хонишон бүхэн хараалаанхай. Манай түрүүшүүл Апент Ермолаевич Потемкин, Иннокентий Михайлович Евсюков болон бусад хонин бүриhөө хурьга түлжүүлхэ зорилготой. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз бүхы дээрээ зуун хонин бүриhөө алагынь 90 хурьга томо болгохо гэжэ шиидэнхэй.

Энэ жэлдэ аймагай колхоз, совхозууд үбhэ тэжээлээр урдынхиhаа элбэг тула хонидоо hайнаар үбэлжүүлхэ аргатай. Гансал оролдолго хэрэгтэй.

Д. МУХИНОВ,
Загарайн аймагай үйлэдбэриин управлениин главна зоотехник.

ШЭБЭНЭЭН hудалай хойто захын шэнэhэн түглын нэмэридэ түхеэрэгдэhэн отарада шуунатай боложо, эндэхи хонидой түрэжэ эхилhые гэршэлнэ.

— Халуун хаhала бэлэдхэл hайнтайгаар угтаhан энэ отарынхид абаhан уялгаяа дүүргэхэл байха,— гэжэ эндэхи «Юбилейный» совхозой хоёрдохи отделениин эрхилэгшэ Я. Чимитов хонишодто ехэл найдаhан янзатайгаар хөөрэнэ.

— Түрүүшын түл өодэргэн hайн. Январиин 2-hoo эхилжэ гараhан хурьгаднай борогожожо, нэгэ зариманиинь мүнөө үбhэ шэмхэлдэг болонхой,— гэжэ хэлээд, эндэхи хонишон Арагша Холхондоев хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлнэ.— Отарынгаа 630 эхэ хонидhoo 570 хурьга абажа, гарзада оруулангүй түлжүүлхын тула түл абаха хаhадаа халуун намарhaa хойшо бэлдээбди.

— Түсэбөө дүүргэхэhээ гадна, эхэ намар хонин ажалай хүдэлмэришэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай баталан абаhан социалис уялга бэелүүлхэ хүсэлэнтэйбди,— гэжэ энэ отарын ахалагша хонишон Чимит-Рыгзен Гунгаров нэмэнэ.

Хашаа хорёо соогуурнь ябажа харахада, үнэхөөрөөшье бүхы юумэниинь дарагар бэлэдхэлтэй. Мел, дабhан, нарhанай шэлбүүhэн гэхэ мэтэ нэмэлтэ тэжээл эндэ элбэг. Зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга түл жүүлжэ шадаха гэжэ эндэхи хонишодто найдамаар

Зураг дээрэ: Ч-Р. Гунгаров.

Н. ДАМБАЕВ.
Ярууна.

МИЛЛИОНhОО ДЭЭШЭ

…АН-УДЫН АЙМАГ. hайнаар ажалла… …ша үрэ ехэтэй байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ …эй нэрэмжэтэ колхозой тахяашад ходо… …магтаалтайгаар хүдэлжэ, мүрысөөндэ …рба.

…ажахыда 1 миллион 57 мянган үндэгэн …хай. Тэрэнэйнь 800 гара мянганиинь гү… …худалдагдажа, жэлэйнь түсэб 2,6 дахин …эн дүүргэгдээ. Тиигэжэ түс ажахын шу… …фермэнүүд нёдондо түрүүшынхеэ «мил… …р» болобо.

…рАССР-эй Верховно Соведэй депутат …нья Григорьевна Сазоновагай хүтэлдэг …ын шубуушад бүришье ехэ амжалтатай. …675 тахяаhаань хамта 920 мянганhaa …ндэгэн абтаа. Бригадын гэшүүд Вера …ова, Анна Плотникова, Екатерина Черных гэгшэд үндэгэ олоор абахын тулада тахяануудаа hайнаар харууhална. Үбэлдөө hаруул, дулаан гэртэ тэдэнээ байлгажа, витамин элбэгтэй тэжээл үгэдэг. Гадна зоотехническэ заабаринууд наринаар сахигдана. Энээнэйнь ашаар үбэлэй сагта тахяануудайнь олонхинь үндэгэлдэг болонхой. Мүнөө үдэр бүри 3300 гаран үндэгэн суглуулагдажа байна. Христинья Григорьевнагай даадаг бригадынхид үнгэрэгшэ жэлдэ тахяа бүриhөө 138 үндэгэ суглуулаа.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй алдарта ойдо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ колхозой тахяашад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тахяашад баhал миллионhoo доошо бэшэ үндэгэ абаха зорилготой.

А. ОРБОДОЕВ.

ХОНИШОД УРМАТАЙ

…козой отаранuудта хонит …жа захалба. Түрүүшын …хурьгатай болоод байна…

…жэлэй түл абалгада колхоз… …зээ хэзээнэйхиhээ hайнаар …хэй. Эхэ хонидой отара бү… …дулаан типовой байра тү… …жэ, тэндэ электрын гэрэл …занхай, үбhэ, силос, таряа …зүйл хүсэд хүрэхөөр үг… Хонидшье тарган.

…шодые бүри hайнаар ур… …хын тула колхозой прав… …дэнэрэй ажалай түлөөнье …хубилгаа. Хэрбээ урдань …дай шэгнүүрэй центнер …эй түлөө 12 түхэриг түлэ… …ал, мүнөө тэрэнээ 15 тү… …хүргөөбди. Центнер ноо… …түлөө 95 түхэриг түлэгдэ… …ээ гэхэ гү, али урдынхи… …10 түхэригөөр дээшэлүүлэг… …үн хурьгашадай түлөөнэн …гдэhэн. Хэрбээ урдань хурь… …шэгнүүрэй нэмэлтын цент… …ухэнэй түлөө 18 түхэриг …байгаа hаа, мүнөө 25 тү… …түлэгдэхэ. Тиигэжэ hайнаар …эн, хурьгалаа үхэл гарзада …агүй сакманщигууд hарада …түхэриг хүрэтэр түлбэри аба…

…энhээ гадна хони, хурьга… …рзалуулангүй байhан, олон …аhал хүнүүдтэ квартал бү… …шан барюулагдажа байхаар …агданхай. Хони, хурьгалаа 1-дэхи кварталда гарзалуулаагүй хонишон бүхэндэ 100 түхэриг шан барюулагдаха. Зуун хонин бүриhөө зуу, зуу гаран хурьга абаад, түс бүриинь 20 килограммда хүргэжэ тушааhан хонишон бүхэндэ 250 түхэриг, зууhаа 95 хурьга түлжүүлжэ, 18 килограммhaa бага бэшэ шэгнүүртэйгээр тушаагшадта—200 түхэриг, зууhaa 90 хурьга томо болгожо, түс бүхэниинь 16 килограммhaa бага бэшэ шэгнүүртэйгээр тушааhан хонишон бүхэндэ 150 түхэриг шан барюулагдаха болонхой. Тэрэшэлэн эды шэнээн олон хурьга томо болгоhон сакманщигуудта мүн лэ гурбан шан үгтэхэ юм.

Тиигэжэ колхознай энэ жэлhээ шангуудые хурьгаар бэшэ, харин мүнгөөр үгэдэг болохонь. Иимэ дурадхал манай хонишодшье оруулhан байна.

1969 ондо бүхы колхоз000роо зуун хонин бүриhөө 90 хурьга томо болгохо гэхэ гү, али нёдондонойхиhoo 12 хурьга дээгүүр абаха зорилго табинхай. Хонишоднай энэ зорилгоёо бэелүүлхэ дүүрэн аргатай, урма зоригоор хүсэд.

Ч. МИТЫПОВ.
Бэшүүрэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

„…НЕРА-5" АЛМА-АТА ДЭЭГҮҮР

…азахай ССР-эй Наукануудай …демиин астрофизическэ ин… …удай хада дээрэ тодхогдо… обсерватори январиин 5-… 7 часhaa эхилээд, «Вене… …» гэжэ планетэнүүд хоо… …дын автомат станциин нии… …ые адаглан хараа.

…еспубликын ниислэл шадар… …айлийска Алатау хада дээ… …километр хахад үндэртэ …одог энэ обсерватори теле… …онно тусгаар түхеэрэлгэтэй …скопой ашаар адаглан ха… Телевизорэй экранhaa пла… …нүүд хоорондын станциин …то-зураг буулгагдаа. «Вене… …» гэжэ станци энэ үедэ га… …haa 150 мянган километр …одоод ябаа.

…рхим шанарай фото-зура… …д абтаа. Абтаhан мэдээнүү… …нь залан тодоруулха, тоолон …рхойлхо түбтэ, Москва …эгдээ.

…үниин тэн багаар «Вене… …5» тэнгэриин хаяагай саана …ожо харагдахаяа болёо.

(ТАСС).

Республикын ажахынуудай бүхы механизаторнуудые болзорhoo урид, hайн шанартайгаар техникэ заhабарилха талаар социалис мүрысөөндэ урялhан Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой механизаторнууд хэлээшээе хэрэг дээрээ харуулна. Шэнэ жэлhээ нэгэ үдэр урид совхозой МТМ-hээ заhабарилагдаhан 29-дэхи трактор гараба. Ингэжэ эндэхи механизаторнууд техникэ заhабарилха хуушан жэлэй дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэб нэгэ трактораар үлүүлэн дүүргэбэ.

Совхоздо мүнөө жэл хамта дээрээ 96 трактор тоологдоно. Эдэнэй 71-ниинь намарай, үбэлэй үедэ заhабарилагдахаар хараалагдаhан байгаа. Техникэ тусхай графигтай ёhoop заhабарилагдана.

— Заhабарилга узловой аргаар хэгдэнэ. Тракторай бүхы узелнууд ходовой частьhaa бэшээрнь тусхай цехүүд соо заhабарилагдана. Ходовой частьнуудыень трактористнууд өөhэдөө заhабарилдаг,— гэжэ МТМ-е даагша В. А. Бусовиков хөөрэнэ.

Мүнөө жэл механическа болон моторно цехүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар, hайн шанартайгаар хүдэлнэ. Механизатор Георгий Федорович Дубинин **(зураг дээрэ баруун гарhaa)** двигательнүүдые обкатка хэлэг юм. Энэ нүхэр МТМ-дэ хүдэлhөөр үнинэй. Тракторай бураадаалhаа гарамсаар, мотоорыень шагнажа үзөөд, «эмшэлхээ» абаадаг. Механизатор хоёрдохи классай тракторист мүн. Мүнөө нэгэдэхи класста шалгалта тушааха тэрэ бэлдэнэ.

Совхозой үнинэй механизаторнууд залуушуулдаа дүй дуршалгаа дамжуулдаг hайхан заншалтай. Залуу механизатор Виктор Татарников үнинэй комбайнер Иван Павлович Калашников хоерой **(хоёрдохи зураг)** сугтаа ябахыень ходо хаража болоно. Иван Павлович дуршалтай механизатор. Нёдондо 360 гектарhaa 6000 центнер таряа хуряажа, совхоз доторо шалгараа hэн.

ҮҮСХЭЛ ГАРГАhАН АЖАХЫДА

Шергинскэ совхозой механизаторнууд ингэжэ хүдэлнэл даа. Тэдэнэр түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ техникээ hайнаар заhабарилан, «амбаар дүүрэн арбай таряа» хуряахал байха. Энэнь В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо тэдэнэй бэлэг болохо юм.

Э. ЛАПИН.
Авторай фото.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэе

УhАН, ҮТЭГЖҮҮЛГЭ, УРГАСА

УhАЛАГДАДАГ тарялан, сабшалан зүбөөр ашаглаха, газарай үрэжэл hайжаруулха бусад мелиоративна хүдэлмэри бүри үргэн далайсатайгаар бэелүүлжэ, ороohо тарянай, ондоошье ургамалнуудай тогтууритай hайн, үндэр баян ургаса абадаг болохо тухай КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ үшөө дахин ехэ анхарал хандуулагдаhаниинь мэдээжэ.

Энэ талаар партиин ЦК-гай майн (1966 он) Пленумэй хараалhан программые хүсэндэнь хүтэгэхэ асуудал хүдөө ажахын, советскэ, партийна органуудай саг үргэлжын гол анхаралда байха ёhотой гэжэ КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй тогтоол дотор онсолон заагдана.

hүүлэй гурбан жэлэй туршада республика соомнай уhалагдадаг, мүн намаг налхиhaa хатаагдаhан газарые зүбөөр ашаглаха, уhалууриин шэнэ hубаг ханааб, хаалта, барилгануудые бодхоохо, hэльбэхэ, бэлшээриин зарим газарнуудые уhатай болгохо талаар ялалтгүй хүдэлмэри хэгдээ гэжэ хэлэхэ эрхэтэйбди. Энэ үе соо манай республика дотор мелиорациин хүдэлмэридэ, уhанай ажахын барилгада 10 миллион түхэригэй гүрэнэй мүнгэн зөөри, мүн колхоз, совхозуудай 3 миллион үлүүтэй түхэригэй мүнгэн зөөри ашаглагдаа.

Эдэ бүхы мүнгэ зөөреэр ямар хүдэлмэри хэгдээ гээшэб?

Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада колхоз, совхозуудтамнай хамта 2860 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ ашаглагдаа. Бүхы дээрээ 5 мянга үлүүтэй га газарта уhалууриин хуушан hубаг ханааб, хаалтануудынь шэнэлэгдэжэ, hэльбэгдэн заhагдаа. 7,6 мянган гектарта уhа намаг хатаагдаа. 100 шахуу мянган га хуурай, уhагүй бэлшээри уhатай болгогдоо. Тиихэдэ гансахан уhанай ажахын организацинуудай хүсөөр хамта 21 мянган гектар газар шэнээр элдүүрилэгдэжэ, элдэб ургамалнууд тариглаhан, хүрьпэниинь үндэhөөрөө hайжаруулагдаhан байна.

Мүнөө газарай хүрьhэ hайжаруулха мелиорациин хүдэлмэридэ гүрэнэй зүгhөө мүнгэ зөөриин жэлhээ жэлдэ ехээр гаргашалагдадаг болоод байхада, бидэ уhанай ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай, хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ зорилгын табигдажа байhаниие hайн ойлгонобди. Эндээндэ гаргашалагдаhан мүнгэ зөөриин түхэриг бүхэн нэмэлтэ продукци боложо тэхэрюулэгдэхэ зэргэтэй. Мүнгэ зөөри хубхай ехээр гаргашалаад, тэрэнээ харюулжа шадахагүй болоо haa манай, бидэниие хэншье хүлисэхэгүй.

Республикын ажахынуудта hүүлэй хэдэн жэлдэ уhалагдадаг газарые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ. Жэшээлхэдэ, уhалагдадаг тарялангай га бүриhөө шэниисын ургаса 3 центнерээр, овощ—20 центнерээр, хартаабха—15 центнерээр, үбhэ ногооной ургаса—3 центнерээр дээшэлhэн байна.

Зарим аймаг, ажахынууд энэ талаар бүришье дээшэ үрэ дүн туйланхай. Тусхайлбал, Хяагтын аймагай колхозууд hүүлэй дүрбэн жэл соо бүхы таба мянган га сабшалангайнгаа ургаса иимээр дээшэлүүлээ габал: 1965 ондо га бүриhөө 12,6 центнер үбhэ абаhан haa, 1966 ондо гектарай—19,6 центнер, 1967 ондо—20,8 центнер, харин үнгэрэгшэ жэлдэ га бүриhөө 24 центнер үбhэ абаа.

Урдань мүртэй ургаса үгэдэггүй, хаягдашаhан шахуу газарые ашаглан элдүүрилжэ, элдэб ургамал таряад, хүрьhыень үндэhөөрнь hайжаруулжа шадаhан жэшээ баримтануудшье эhала олон. Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоздо урда тээнь ургэлжэлөө жэжэ бүргааhа боролжо ургашаhан, болдог доошо болоошоhон 216 гектар газарые хуу сэбэрлэжэ, хэдэ дахин hайнаар элдүүрилээд, олон жэлэй ногоо—хүхэ хяаг, костёр безостый гэхэ мэтые таряа hэн. Тэрэнь түрүүшын жэлдэ гектарай 20 центнер хүрэтэр үбhэ үгөө. Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхоз шэнээр элдүүрилэгдэhэн газарта зелёнко тарижа, гектарай 30—35 центнер ургаса абана.

Сабшалан дээрэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха талаар КПСС-эй обкомой үнгэрэгшэ жэлдэ болоhон II пленумэй шиидхэбэри ехэхэн удха шанартай байгаа гэжэ хэлэхэ шухала. Энэ пленумэй тогтоолой ёhoop, сабшалан дээрэхи хүдэлмэриие шэнэ гуримаар эмхидхэдэг болохо тодорхой зорилгонууд табигдаа hэн. Энээнhээ урагша ажахынуудта өхэнхидээл хүрэзэ, лоом зэмсэгтэй байhан хэдэн лүговодуудhaa бүридэhэн жэжэ звенонуудай орондо оньhожоруулагдаhан, тусгаар томодхогдоhон отрядуудые колхоз, совхоз бүхэндэ эмхидхэхэ hаамнай таарамжатай гэжэ тоологдоо. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ республика доторнай 70 гаран тиимэ отрядууд эмхидхэгдэhэн байна. Тэдэндэ сабшалан, мүн газар элдүүрилхэ, мелиоративна бусад хүдэлмэри хэхэ оньhон техникэ даалгагдажа үгөө. Энэ шухала асуудалда харюусалгатайгаар, бодомжотой зүбөөр хандаад, сабшалан дээрэхи хүдэлмэриие ингэжэ эмхидхэбэл, алиншье талаар таарамжатай гэжэ түрүүшын жэлэй дүй дүршэл элигээр гэршэлнэ.

Гэхэтэй хамта олонхи колхоз, совхозууд уhалагдадаг, мүн уhа намагhaa хатаагдаhан газараа үшөөл ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шаданагүй. Уhалууриин сабшалангhaaшье үбhэн өөлэтэй абтанагүй. Энэнь юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, газарай хүрьhэ hайжаруулха, зүбөөр элдүүрилхэ хүдэлмэри бодомжотойгоор хэнэгүй, тэндээ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ ёhoop оруулнагүй, ядахын сагта оролдосотой hайнаар уhалнагүй ха юм. Жэшээнь, нёдондо уhалагдадаг тарялангай гектар бүридэ оройдоол 1 центнер минеральна үтэгжүүлгэ, 7 тонно шэбхэ оруулагдаа. Зарим ажахынууд уhалагдадаг газартаа үтэгжүүлгэ оройдоошье гаргаагүй.

Бүри ойрын жэл соо манай колхоз, совхозуудта ороohо тарянай ургасые гектарай 4—5 центнер, тиихэдэ уhалагдадаг газарай ургаса га бүриин 10 центнерээр дээшэлүүлхэ, бүхы сабшалангай ургаса—4—5 центнерээр, харин уhалагдадаг газарайхиие 8—10 центнерээр ехэ болгохо зорилго табигдана гээшэ. Гансахан тэнгэриин, байгаалиин шарай адаглаад, тэрэнhээ үршөөл хайра хүлеэгээд hуугаа haa, энээниие яашье бэелүүлжэ шадахагүйбди.

Тиимэhээ нэгэшье үдэр гээнгүй, ажахы бүхэндэ уhалагдадаг газарай участогуудые наринаар шэнжэлжэ, агромелиоративна болон эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри, хайшан гээд хээ hаамнай, ургасань эрид дээшэлхэб гэжэ тон hайнаар бодомжолхо хэрэгтэй.

Хэнэйшье мэдэhээр, республика соомнай уhалагдадаг, намагhaa хатаагдаhан газарые зүбөөр ашагладаг болохын хажуугаар, саашадаа мелиорациин, уhанай ажахын элдэб хүдэлмэри бүри ехээр хэгдэхэ байhаниинь мэдээжэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ «Бурводстрой» трестын мелиораторнууд—барилгашад муу бэшээр хүдэлжэ гарабашье, хэхэ бүтээхэ юумэнь ехэ, ажалдань дутагдалнууд үшөөл олон. Нёдондо трестынхид Харалигай уhалууриин системэ шэнэлэн заhабарилха түсэбтэй аад, тэрэнээ дүүргээгүй. Зарим участогууд, машинно-мелиоративна станцинууд ажахынуудта элдэб барилга хэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй. Трестын хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүгэдэhөө зохихо тобшолол хэжэ, гээгдэлээ усадхахын тула тодорхой хэмжээ абаха, шэнэ жэлдэ бүтээхэ барилгынгаа хүдэлмэридэ эртээнhээ бүхы талаhаань бэлдэхэ зэргэтэй. Үбэлдөө бүхы машина, тракторнуудаа заhабарилжа, гүйсэд бэлэн болгохо, барилгын модо, шулуу, бусад хэрэгтэй юумэ хуу бэлдэжэ, зөөжэ абаха ёhотой.

Энэмнай мүнөө илангаяа ехэ удха шанартай болоод байна. Юуб гэхэдэ, 1969 ондо уhанай ажахын барилгын болон бусад хүдэлмэри нёдондонойхиhoo hургүй ехэ хэгдэхэ болоно. Жэшээлхэдэ, элдэб барилгын хүдэлмэри бүхыдөө 1 миллион түхэригөөр гэхэ гү, али 25 процентээр ехэ болохо юм. Мүн бургааhа шуты, болдог сэбэрлэхэ, ханааб татаха, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэри үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 12 мянган гектараар ехэ газарта хэхэ байнабди. Республикынгаа хонин ажал эрхилхэ тусхай мэргэжэлтэй болгогдохо гэжэ байхада, тарялан, сабшалан, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлхэ гээшэ илангаяа ехэ удха шанартай. Энээнтэй дашарамдуулан, 1971—1975 онуудта 6 мянган гектар уhалагдадаг шэнэ газар ашаглаха, 20 мянган гектар дээрэ уhалууриин hубаг ханаабуудые hэльбэн заhаха, 20 мянган га газарта намаг хатааха, 120 га уhагүй хуурай бэлшээриие уhатай болгохо, 100 мянган га сабшаланда хүрьhыень hайжаруулха хүдэлмэри хэхэ болонобди.

Эды шэнээн ехэ мелиоративна хүдэлмэри бүтээхын тула проектнэ болон барилгын организацинуудые бэхижүүлхэ байна. Шэнэ жэлэй январьhaa эхилжэ Хэжэнгын, Загарайн аймагуудта хоер машинно-мелиоративна станци нэмэжэ эмхидхэгдэхэнь. Тэрэшэлэн мелиоративна системэнүүдые ашаглан хүдэлгэхэ тусхай организацинуудые шэнээр эмхидхэхэ асуудал шиидхэгдэжэ байна. КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлхын тула, мүн В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй гайхамшагта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, республикымнай уhанай ажахынхид тодорхой хэмжээнүүдые зохёогоод бэелүүлжэ эхилэнхэй.

В. БОЛЬШАКОВ.
Буряадай АССР-эй мелиорациин болон уhанай ажахын министр.

КОММУНИСТЫН БРИГАДА

Ивалгын тала һалашье арьбан даа. Хуйтэн-Булаг. Шишкино тосхонуудһаа Туламжа, Посели хүрэтэр үргэлжэдөө нэмжынэ ха юм. Сабшалан, таряалан, бэлшээри—үрэжэл баян тала дайда. Гэбэшье эндэ намаг налхида, шугы бургааһан болон бөлдөг болдируула дарагдаһан газарые хэмжэхэ болоо һаа, һаһал горитой байдаг. Гүрэнэй ехэ туһаламжаар энэ хэрэгһээ гараһан газарые элдүүрнин болгохо талаар һүүлэй жэлнүүдтэ угаа ехэ хүдэлмэри хэгдээ, горитой дайда ашаглалгада оруулагдаа гээшэ.

Теэд газарнай үрэжэлтэй юм гэлдээд минии харлал һуултай гү? Тиимэ бэшэ. Газарай хойноһоо саг үргэлжэ харууһалаа, элдүүрилээгүй һаа, үнеөхил хуушанайнгаа байдалда орохо байһаниинь мэдээжэ. Сэбэрлэхэ, үтэгжүүлхэ, уһалха, элдүүрилхэ гээшэ ходол хэгдэжэ байдаг хүдэлмэри. Энээндэ Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахы анхаралтаа онсо хандуулдаг болоо. Тэрэ оролдолгыень нэгэл жэшээгээр баримталан харуулая.

1968 оной эхеэр ажахы дотор лугомелиоративна хэдэн бригаданууд эмхидхэгдээ. Тэдэнние толгойлхоор шаламар хүнүүд томилогдоо бэлэй. Иимэ нэгэ бригада ажахын Доодо-Ивалгын гурбадахи отделенидэ бүридхэлдэжэ, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшээр Даба Бальчинович Бальчинов табигдаба. Даба Бальчинович урданай коммунист хүн, һүүлэй хэдэн жэлэй туршада комплексно бригадые даажа ябаһан, эмхидхэхы ударидахы шалабарияар баян, нютагтаа эгээл хүндэтэй эдэбхитэн юм.

Энэ бригадада 1021 гектар сабшалан даалгажа үгтэһэн байгаа. Хэрэгтэй болохо трактор, сабшалан элдүүрилхэ техникэ, бусад хэрэгсэлнүүд тэдэнэй саг үргэлжын мэдэлдэ таһалагдаба. Механизаторнууд Бавасан Санжиев, Василий Онгоев, Улзыта Дашанимаев, Дымчик Балмаев, Борис Коногоров болон бусад энэ коллективэй гэшүүд болон томилогдоо. Коммунист Бальчинов бригадынгаа гэшүүдэй түрүүшын суглаа үнгэргэхэдөө урдаа табигдаһан зорилгоёо яажа бэелүүлхэ, ямар гуримгайгаар ажалаа эмхидхэхэ байһанаа хөөрэжэ үгэһэн юм. Механизаторнууд ажалай түлөөһэн, мурысөөн тушаа һалаа һонирхоһон. Энэ бүгэдэндэ мэдэхэ соогоо харюусаа һэн ааб даа.

Бригадын гэшүүд нэгэ сэдьхэлтэйгээр, эдэбхи хэшээлтэйгээр ажаллажа оробо. Нэн түрүүлэн наг шэбхэ зөөлгэдэ гол хүсэеэ табяа. 5—6 жэлэй туршада бүхы сабшалангаа дууһан үтэгжүүлхэ зорилго табинхай. Наг шэбхын гаргагдажа боломоор бэшэ участогуудта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдахаар харалагдаа һэн. Тиигэжэ бүри түрүүшынгээ жэлдэ 571 гектар дайдые (гектар бүрини 2,5 центнер хэмжээтэйгээр) аммиигтай уһаар ундалуулба. Гадна 200 тонно шэбхэ шэрэжэ гаргаад, нэгэ дахин уһалһанайнгаа удаа нэгэ жэгдээр тарааһан юм. Нугын, мүн Бодковой сабшалан бүринньье шанартайгаар уһалагдаа.

Түрүүшын үрэ дүн бригадын гэшүүдые һалаа урмашуулаа. 1021 гектар сабшалангһаа хамтадаа 15200 центнер үбһэ сабшажа абаа ха юм. Энэнь гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер үбһэн абтаһан болоно гээшэ ааб даа. Энэ ехэ талмайһаа иимэ баян ургаса эндэхид үнинэй абаагүй һэн. Һайнаар лэ ургаһан 1968 ондо мүнөө хуряагдаһанай хахадые абадаг байгаа бшуу.

Колхозшье байхада, совхозшье болоһонһоо хойшо иигэжэ ургаһан саг гэжэ байгаагүй. Үни удаан бригадир ябаһан хүн хадаа мэдэнэ ха юмбиб даа. Тэрэ Нутын, Бодковой сабшалангһаа гектар бүриһөөнь 20—21 центнер үбһэн сабшагдаһан янзатай болоод байна,—гэжэ нүхэр Бальчинов хөөрэдэг.

Сабшалан эзэтэй болгохо, һайн хүнүүдые энэ хүдэлмэридэ табиха гээшэ иимэл ашаа үрөөр ехэ байна ха юм. Иимэ ехэ, үрэжэл һайнтай сабшалантай байгаад, тэрэнээ үргуулжа шаладаггүйһөө боложо, түс отделенеэрхин хабар болохо тээшэ бэшэ отделени руу үбһэ эрихээ таллидаг байһаниинь мэдээжэ. Харин сабшалангаа бэрхэ хүнүүдтэ даалгажа үгэһэнэйнгөө ашаар Доодо-Ивалгын малшад мүнөө адууһа малаа тобир тарганаар, шэмэ шүүһэтэйгээр ондо оруулха аргатай байһандаа баярлахал ёһоороо баярлана бшуу.

Отделениин луговодууд түрүүшынгээ амжалтаар омогорхолтой. Үбһэ сабшалгын дүүрэһэн сасуу бригадын хүдэлмэришэд сабшалангаа һайжаруулха хүдэлмэри хэжэ эхилээ һэн. 50 гектар газарай хүрьһэ элдүүрилээ. Хоёр дабхарлан диск шэрэһэнэй удаа хүндэ катогуудаар нягтаруулаа. 150 гектар талмайтай нүгөөдэ участогто аммиачна селитрэ сасаба. Бүхы сабшалангаа намар уһалжа урдеэ юм. Үшөө тинхэдэнь газарай хүрьһэнэй хүрэ хүрэтэр ханаабуудаа сэбэрлээ, заһаа. Тиигэжэ 16 километр утатай ханааб хабар болоходо бэлэн байхань гээшэ.

Эгээ мүнөө коммунистын хүтэлбэрилдэг луговодуудай бригада намартаа обоолһон наг шэбхэеэ, шэнэ шабааһа сабшалан дээрэ зөөжэ, баһал сүлөө забгүй ажаллажа байнал. Хулһанай хойто бэеын участок дээрэ шэбхэ шэрэжэ дүүргээд, Бодковой сабшалан дээрэ гаргажа эхилбэ. Энэ хүдэлмэридэ 4—5 трактор ябана. Механизаторнуудай дундаһаа коммунист Бавасан Санжиев онсо шалгардаг. Тэрэ ашаа тээдэг экскаватораа забда залитүй хүдэлгэжэ, тракторнуудай гэргэнүүдые түр зуура шэбхээр дүүргээд лэ орхидог.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй тоттоолтой танилсаһан Доодо-Ивалгын отделениин луговод-механизаторнууд угаа урагшатай һайнаар хүдэлжэ, ерэхэ жэлдэ бүри баян ургаса хуряахые эрмэлзэнэ. Лугомелиоративна хүдэлмэриие саг үргэлжэ ябуулжа, сабшалантай ургасые эрид дээшэлүүлхэ эрилтэ партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй табиһаниинь тон зүб гэжэ ойлгоһоной ушар удха энэ бригадын хэрэг үйлые гэршэлнэ.

Гэбэшье отделениин зонхилогшод заримдаа ойлгомтортгүй ябадал гаргана. Бригадын хүсые ондоо хүдэлмэридэ эльгээжэ, һаад тойбо ушаруулхаяа забдана. Трактористнууд дуталдана. Заримдаа орой хоёр трактор шэбхэ шэрэлгэдэ гараха ушар тохёолдоно. Хэнэйшье мэдэһээр, отделениин хүдэлмэри ехэ, тэдэниие тракторгүйгөөр бүтээхэнь бэрхэ. Гэбэшье сабшалан дээрэ хүдэлдэг хүсэндэ хүргаарлаашье хүрэхэ ёһогүй гэжэ эндэ хэлэхэдэ буруу юумэниинь огто үгы бшуу. Жэл бүхэндэ үбһөөр баян ондо орохо, адууһа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гэжэ хүсэлөө хадаа луговодуудаа сабшалан дээрээ жэлэй дүрбэн сагта таһалгаряагүй хүдэлгэхэ зэргэтэй ха юм. Тэрэниие коммунистын хүтэлбэрилдэг бригадынхид гүйсэд ойлгоно, эрмэлзэл түгэсөөр ажаллана.

Энэ урмандань, эдэбхи үүсхэлдэнь, эршэтэ ажалдань урмаг татажа бололтой аал? КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй хараалһан зорилгонуудай бодото дүүргэлтэ сабшалангай шанарһаа, үрэжэлһөө, ашаг шэмэһээнь ехээр лэ дулдыдаха байһаниинь элитэ ааб даа.

А. НАГАСЛАЕВ,
Улаан-Үдын аймаг.

Ханын газетэ...
һонин

«МАНАЙ ҮНЭН»

Иимэ нэрэтэй ханы... «Улаан Оронго» колхоз... дажа байдаг. Һүүлшын... номертонь «КПСС-эй ЦК... тябриин Пленумэй ш... нүүдые хүсэндэнь хүргэ... ниитэ гаршаг доро һо... материалнууд толилогдо...

Колхозой главна з... Д. Б. Цыденов газетын... гиин гэшүүдтэй хөөр... 1969 ондо колхоздо ям... мэри хэгдэхэ тухай... хөөрэһэн байна. Энэ ж... лиин фермэнүүдтэ 200 г... зар дээрэ культурна... бии болгогдохо. Түрүү... нуудай жэшээгээр колх... рүүшынхеэ энэ арга ха... жэ, бэлшээриин газар... ашаглагдахань. Мүн ба... Баруун-Оронгын уһалуур... темэ заһагдахаар хара... Тэрэнэй ашаар 1500 ге... шалан, 500 гектар... уһалагдаха. Түс ажахы... лан, сабшалан дээрэ 60... минеральна үтэгжүүлгэ... дажа, ороо һо таряа боло... нэй ургаса гектар бүрин... центнерээр ехэдхэгдэхэ... али үтэгжүүлэгдэһэн уч... дээрэһээ га бүриин 16—1... нер ороо һо таряан, мүн... нээн үбһэн хуряагдахаар... лэгдөө.

Экономистын бодо... үшөө нэгэ һайн жэшээ э... тэдэ бэшэгдэнэ. Түс кол... рилгын модо бэлэдхэжэ... даг болоо һаа, зуун кубо... рөөдэмэл модонһоо 30... түхэригэй олзо доход оруу... гатай. Энэ мүнгөөрнь 40... толгой үүлтэртэ хони хү... абахада хүрэхэ байна.

Комсомолой комитедэй... тарь нүхэр А. Золбоев кол... гоо хоёрдохи фермын к... залуушуулай бригадын а... тухай ханын һониндо... Эндэхи түрүү һаалишад... Тарбаева, Роза Омоктуева... даалгабаряа үлүүлэн д... түрүү ябана. Мүрысөөн... гөөр түс фермынхид илаж... хозой правлени, партийна... тедэй дамжуулгын улаан... хүртэбэ. Ханын һониндо к... гэшүүн нүхэр В. Будаев... бусадай тэмдэглэлнүүд би...

«Улаан Оронго» колхоз... тийна комитедэй, эндэхи... ниин орган—«Манай үнэн... тэдэ уншагшадай хурса... һаар бэшэгдэһэн шүү... статьянуудшье толилогдо... нөө энэ номертонь партии... вай гуримые наринаар с... гүй, партийна һуралса... шээлдэ хойрогоор хандал... рим коммунистнуудай нэ... тодоор бэшээтэй байхань... дана. Ханын һонинной ш... лэлдэ орогшодые партийна... тет дуудажа, харюусалга... баалуулна.

Манай к...
Улаан-Үдын аймаг.

ХАРААЛЬНАА ХИНАН ШАЛГАНА

Улаан-Үдын Железнодорожно районой промышленна, барилгын, транспортын предприятинуудаар, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудаар агуухэ Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл үдэр сагай ошохо тудам үргэн далайсатай боложо байна.

Районой ажалшад табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан юм. Жэшээлхэдэ, 1968 оной түсэбһөө гадуур 1,5 миллион түхэригэй промышленна продукци гаргаха, үйлэдбэри оньһожоруулжа, автомат зэбсэг үргэнөөр хэрэглэдэг болоһоной ашаар ажалай бүтээсые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 0,5 процентээр дээшэлүүлхэ, даабариһаа гадуур 5 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 500 мянган хэһэг хирпиисэ, хубсаһа угаадаг «Белка-3» гэжэ 1000 машина үйлэдбэрилхэ гэхэ мэтэ.

Социалис мурысөөнэй тусхай гүрим зохёогдожо, үргэн олониитэ ажалшад тэрээнтэй һайса танилсаһан юм. Эрхим коллективүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, шэнэ юумэ үүсхэгшэд, тэдэнэрэй туйлалтачууд КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой бии болгоһон «Ленинскэ дэбтэртэ» бэшэгдэхэ юм. Тиихэдэ мурысөөндэ илаһан коллективүүд КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, дурасхаалта вымпелээр шагнагдаха, районой «Ажалай алдар солын дэбтэртэ» бэшэгдэхэ.

Мүнөө түс районой ажалшад абаһан эдэ уялгануудайнгаа амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байһан тухай омог баяртайгаар мэдээсэнэ.

«Ленинскэ табан жэлэй замай залууршан» гэжэ хүндэтэ нэрэ зэргэ авиационно заводой хүдэлмэришэн Геннадий Сергеевич Лепаевта олгогдожо, тэрэнэй нэрэ «Ажалай алдар солын районой дэбтэртэ» эгээн түрүүшээр бэшэгдэбэ. Нүхэр Лепаев табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй, өөрынгөө мэргэжэлдэ 32 хүдэлмэришэдые һургаа. 1957 онһоо хойшо шанарай талаар өөрын тэмдэгтэй боложо, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилдэг байна. Мүнөө дээрээ район соо үйлэдбэриин 16 түрүүшүүл иимэ нэрэ хүндэдэ хүртөөд байна. Тэдэнэй тоодо локомотивна депогой слесарь, социалис мурысөөнэй отличник, коммунис ажалай ударник, эрхим, уралан нарижуулагша, партгруппорг Петр Доржиевич Дондуков, № 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездын шэрдэгшэдэй бригадир Галина Ильинишна Степанченко болон бусад оролсоно.

«Ленинскэ дэбтэртэ» локомотивна депогой ахалагша машинист Л. А. Елисафенкын хүтэлбэрилдэг тепловозой экипаж, ЛВРЗ-гэй капитальна барилгын таһагай Т. А. Гороховскаягай хүтэлбэрилдэг шэрдэгшэдэй бригада, «Теплоприбор» заводой мастер Г. А. Вершинина гай хүтэлбэрилдэг участок бэшэгдэбэ.

Ильичэй үндэр ойн хүндэлэлдэ социалис мурысөө эмхидхэхэтэй хамта, районой партийна организацинууд үзэл бодолой, ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Гол зорилгонь гэбэл, коммунистнуудые, үргэн олониитые В. И. Ленинэй сурталтай, агуухэ багшын ажабайдал болон революционно ажал ябуулгатай танилсуулха, тэрэнэй жэшээ дээрэ ажалшадые, илангаяа залуу үетэниие һургаха хэрэг болоно. Ленин багшын захяа заабаринуудай манай орондо бодотоор бэелүүлэгдэжэ байһаниинь элитээр харуулжа, тэдэнэрые коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэг болоно.

Һуралсалай энэ жэлдэ эмхидхэгдэһэн партийна гэгээрэлэй политһургуули, кружок, семинарнуудта 5 мянга гаран хүн һуралсажа, марксизм-ленинизмын теори шудалжа байна. В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха 10 семинар хүдэлжэ байнхай. Гадна Лениндэ зорюулагдаһан теоретическэ конференцинүүд үнгэргэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, «Хүдэлмэриин ленинскэ онол арга» гэһэн асуудалаар теоретическэ конференци районой партийна, совет ажахын эдэбхитэдтэй һаяхан үнгэргэгдэбэ. Прибор бүтээлгын завод дээрэ «Совет засагай ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн В. И. Ленинэй зохёолоор һонирхолтой конференци болоо. Тэрээндэ хабаадалсаһан цехүүдэй начальнигууд, мастернууд, бусад инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэй ээр хабаадалсажа, тэрэ үедэ Ильичэй үгэһэн захяа заабаринууд мүнөө үедэшье—коммунизмын үргэн далайсатайгаар байгуулагдажа байһан үедэшье—тон шухала зандаа, Советүүдэй хүдэлмэридэ тон ехэ үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ онсолон тэмдэглэгдэһэн байха.

Авиационно завод дээрэ «Пропагандистын мэргэжэл шадабариин талаар Ленинһээ һургаал абаха» гэһэн темээр теоретическэ конференци болоо юм. Имагтал политһургуули, кружогуудай пропагандистнар бэшэ, мүн политинформаторнууд, агитаторнууд, хүтэлбэрилхы тушаалтад хабаадалсаһан байгаа. Энэ конференци тон туһатай байгаа. Хүн зоной дунда коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид һайжаруулха тухай зорилтын онсолон табигдаад байхада, ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг пропагандистнарһаа гадна, бусадшье нүхэд—бага ехэ тушаалтан, политинформаторнууд болон агитаторнууд хүн зонтой хүдэлхэ, хөөрэлдэхэ арга шадабаряа саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха ёһотой ха юм.

Һаядаа үшөө хэдэ хэдэн теоретическэ конференцинүүд үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай. «Ленин—мурысөөн тухай», «Ленин—залуушуул тухай» гэхэ мэтэ асуудалнууд табигдаха юм.

Район дотор ленинскэ 20 лектори хүдэлнэ. Олон һургуулинуудта ленинскэ таһалгануud нээгдээ. 11 һарын туршада ленинскэ темээр хамта дээрээ 1100 гаран лекци уншагданхай. «Знание» бүлгэмэй гэшүүд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, главна мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ эдэбхитэд ажалшадай дунда лекци, элидхэл олоор уншадаг боложо байна. Ленинэй ордентэ локомотив-вагон заһабарилгын, авиационно заводуудта, түмэр замшадай клубта киноуниверситедүүд муу бэшээр ажаллана. Түүхын, революционно фильмүүдые харуулхынгаа урда тэрэ тэдэнэй удха шанар тухай лектор тобшохоноор хөөрэжэ үгэдэг юм.

Тэрэшэлэн Ленинэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан эндэхи предприятинуудаар, районой үйлсэ гудамжануудаар харуулан ойлгуулха зүйлнүүд һэлбэгдэн шэнэлэгдэжэ, олониинь шэнээр түхеэрэгдэнэ. Энэ талаар горитойхон хүдэлмэри, жэшээлхэдэ, «Теплоприбор» завод дээрэ хэгдэнхэй. Газал таладань заводой коллективэй шинихэхэ зорилгонууд уран гоёор бэшэгдэнхэй, эндэхи продукци хаана, ямар хизаар, областьнуудта, харин ямар гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэгынь харуулагдаһан плакат-панноннууд. Цех, участогуудаар—абаһан социалис уялганууд, урия лозунгнууд үлгөөтэй. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, эндэхидһээ халан абаха юумэн олон байха.

Районой предприяти бүхэндэ үйлэдбэриин түрүүшүүлэй фото-зурагууд тусхай галерей болгон табигданхай. Мүн Ленинэй ордендо хүртэгшэдэй, районой мэдээжэ хүнүүдэй галерей эмхидхэгдэнхэй.

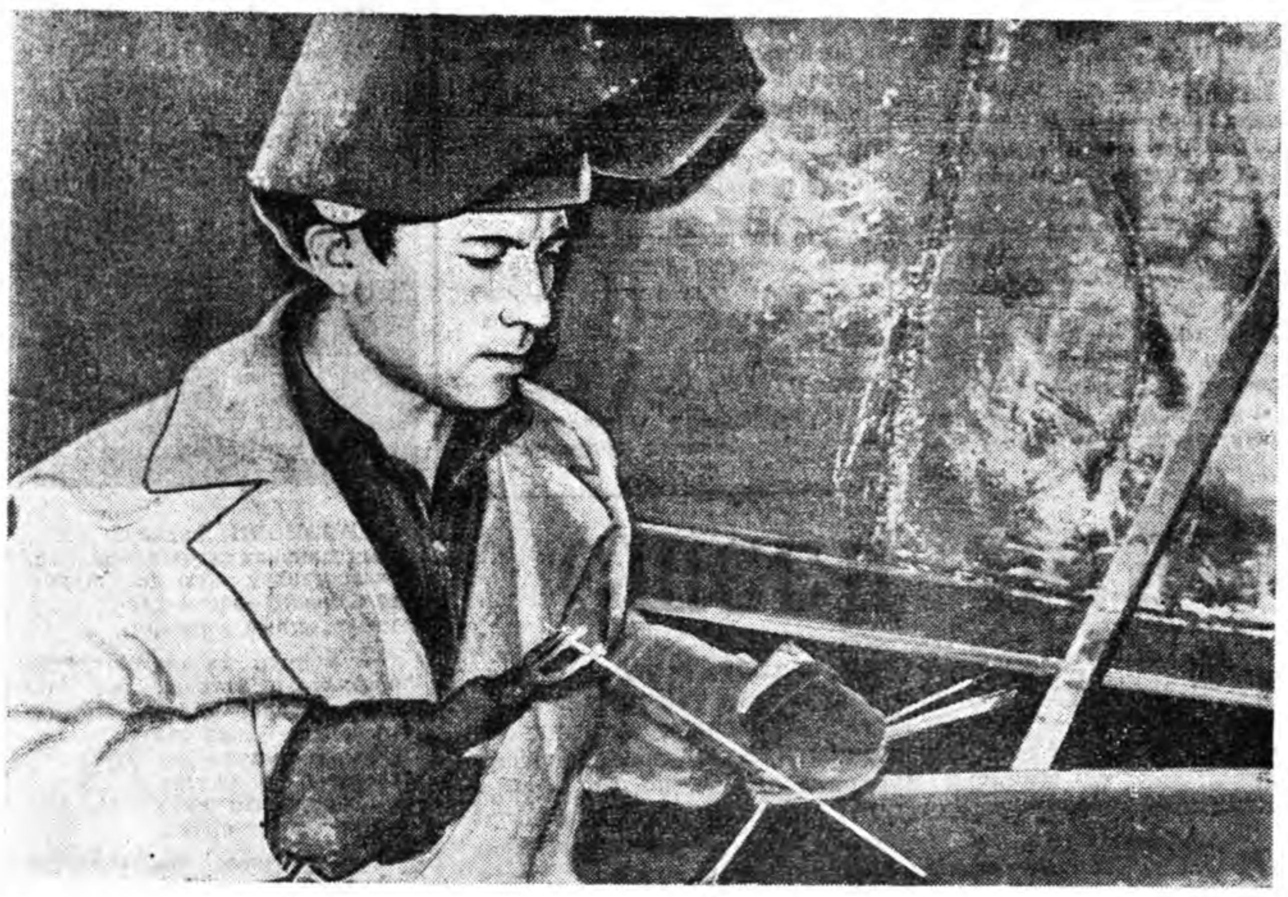
Гадна Ленинэй ордендо хүртэһэн нүхэд предприяти, һургуулинуудаар ябажа хүдэлмэришэдтэй, илангаяа залуушуултай, һурагшадтай уулзажа хөөрэлдэдэг заншалтай боложо байна. Иимэ хэдэн уулзалганууд ЛВРЗ-гэй цехүүдээр, түмэр замай отделениин предприятинуудаар һаяын үдэрнүүдтэ үнгэрбэ.

КПСС-эй райком В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлые хинан шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха тушаа хэмжээнүүдые абана. Жэшээлхэдэ, № 1268-дахи автоколонныи коллективэй абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ тухай асуудал райкомой бюро дээрэ харагдаһан байна. Шалгалтын, мүн бюрогой заседани дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгын үедэ олон дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Жолоошод өөр хоорондоо мурысэдэггүй, бэе дээрээ лаажа абаһан тодорхой социалис уялгагүй байшоо. Мурысөөнэй дүн саг сагтаа гаргагдадаггүй, олондо дуулгагдадаггүй, хүн зондо мэдээжэ болодоггүй байһан. Мурысөөн ёһын тэдысэ эмхидхэгдэнхэй гэһэн тобшолол хэгдэжэ, автоколонныи хүтэлбэрилэгшэдтэ, партийна организацида шангэ эрилтэ бюрогой зүгһөө табигдаа.

№ 2-дохи хилээмэнэй заводой партийна организацида ниитэ-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэриин ямараар эмхидхэгдэһэн тухай асуудал бүри һаяхан партиин райкомой бюро дээрэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрэниие һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээнүүд хараалагдаба.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ асуудалнууд мүн томо предприятинуудай партийна комитедүүдэй заседани дээрэ, эхин партийна организациин коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болоһониинь тон һайшаамаар. Энэ асуудалаар партиин райкомдо партийна организацинуудай семинар саг сагтаа үнгэргэгдэжэ, хэгдэһэн хүдэлмэриин зарим дүн согсологдожо, саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоно.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

Степан Никитович Гоч Улаан-Үдын эрхим электро-гагнууршан гэжэ суурхадаг юм. Энэ хүн Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводто хүдэлдэг. 5-дахи разрядтай гагнууршан мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоод, амжалтатайгаар ажаллажа байна. Зураг дээрэ: С. Н. Гоч.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ҺАНАА АМГАЛАНАЙ ХОЙШОЛОН

Түмэр замай Загарай станци дээрэ нёдондонһоо хойшо 1 мянга гаран тонно шулуу нүүрһэн шииг нойтондо гутажа, хоролтодо орожо байдаг. Энэ ехэ зөөриин эзэн хэн гээшэб, юундэ иимэ удаанаар станци дээрэ хэбтэхэ болоһон нүүрһэн бэ? гэжэ арадай хинагшад һонирхохо, шалгаха баатай болоо һэн.

Шулуу нүүрһэнэй абаашагдаха газар Хориин аймагай больница байба.

Арадай хинагшадай хонходоходонь, больницын бухгалтер Дамаева:

— Хоёрдохи жэлээ хуулам газарта хэбтэжэ байһан нүүрһэн нэрээл гутажал, хорожол байгаа ёһотой. Станци дээрэ бууһанһаань хойшо тэрэниие асарха гэхэдээ, автомашинаар дуталданабди, мүнөө болотор ядаржа байдаг зомди,—гэбэ.

Хориин аймагай хүтэлбэрилэгшэд больницынгаа хэрэглэмжэ мэдэдэггүй байгаа юумэ аабы гэжэ арадай хинагшадай һанахада, тиимэ бэшэ. Үни хада Загарай станциин начальник Хориин аймагай хүтэлбэрилхы зургаануудта бэшэг ябуулһан, теэд мүнөө хүрэтэрөө тэндэһээ харюу ерээдүй.

Буряадай автоуправленидэ арадай хинагшадай хандахада, «Загарайн станциһаа шулуу нүүрһэ Хори абаашаха тушаа гүйлтэ манда ерээгүй, бидэ юумэ мэдэнэгүйбди» гэбэ.

Һүүлэй һүүлдэ энээн тушаа хэн харюусаха ёһотойб? Элүүрые хамгаалгын министерстводэ юун гэлэг юумэ ааб гээд, арадай хиналтын түлөөлэгшэд һонирхобо. Больницануудай ажахын хэрэглэмжэ харюусадаг инспектор манда бии юм. Тиимэһээ Евдокия Капитоновна Мараxановада хонходотты тажа министерствэһээ харюусаба.

Станциһаа шулуу нүүрһыемнай зөөжэ туһалыт гэжэ автоуправленидэ хандаагүйлди,—гээд Мараханова һанаа амгаланаар хэлэбэ.

Нигээд юумэнэй мухардашахадань мянган тонно шулуу нүүрһэ бороо саһан доро гутажа, үрилтэ хоролтодо орожо, гүрэнэй хайран зөөри хэрэгһээ гаража байна.

Энэ байдалые саашадаа тэсэшэгүйнь мэдээжэ. Арадай хинагшад түргэн саг соо шулуу нүүрһэ станциһаа абхуулха асуудал дээдын зургаануудай урда табиһан байна.

Буряадай автоуправлени Хориин больницада хэдэн машинануудые үгэжэ, нүүрһынь шэрэхэ болоо. Мүн элүүрые хамгаалгын министерствэһээ хэды машина үгтэхөөр хараалагдаа.

Тиин хэлсэгдэһэн юумэн болото дээрэө хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ эхилээб гэжэ арадай хинагшад үдэр бүри шалгахаар шиидэнхэй. Тэрэнэй тоолоһоной ёһоор, станци дээрэхи шулуу нүүрһэ һарын туршада Хориин больница зөөжэ дүүргэхын түлэ үдэр бүри арбан автомашина хүдэлхэ зэргэтэй. Харин энэ үшөөл хүсэлдэгдөөгүй байһаар.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ЗОРИЛГО ЕХЭ...

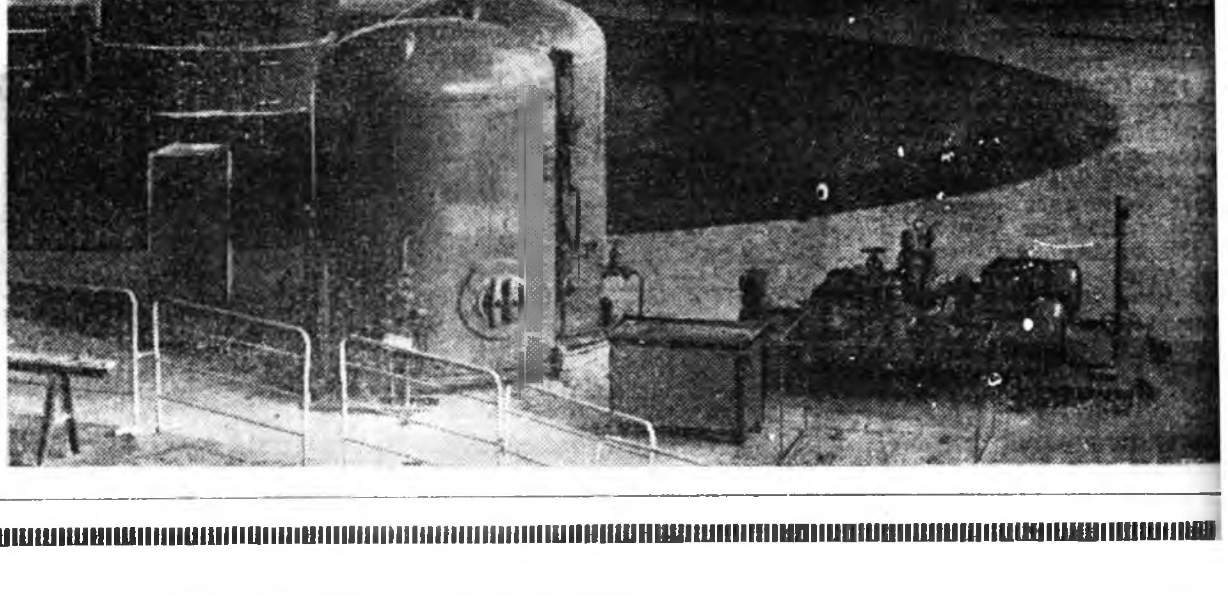
Һаяхан Хориин аймагай зооветмэргэжэлтэдэй зүблөөн болобо. Ажахын жэлэй дүнгүүд ба аймагай хүдөө ажахын экономикые дээшэлүүлхэ талаар зооветмэргэжэлтэдэй зорилгонууд тухай аймагай хүдөө ажахын управлениин начальник Ц. Ч. Бальбаровай элидхэл шагнажа, зүбшэн хэлсэбэ.

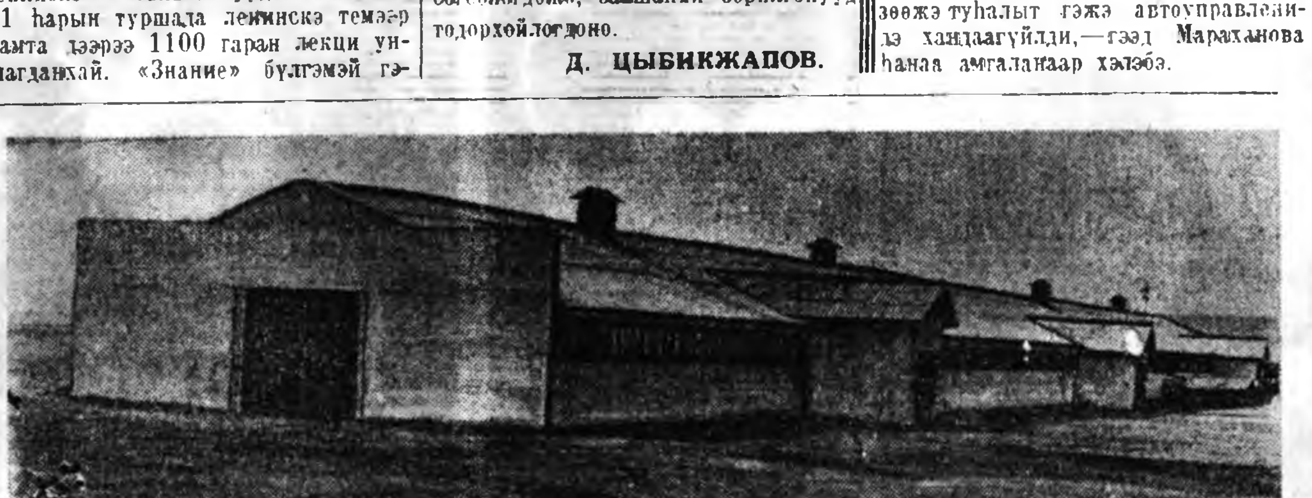
Аймаг дотороо адууһа малай тоо толгой олошоруулха, тэрэнэй ашаг олзые дээшэлүүлхэ талаар ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, мал ажалай мэргэжэлтэдэй урда табигдажа байгаа зорилгонуудай али зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһаниие, юунэй хэгдэхэ тухай үй... риин управлениин главна... техник С. Цыдыпов тод... гоор хэлэжэ үгөө. Анаагай... хозой главна зоотехник Б... зутуев, Георгиевска сов... 1-дэхи отделениин зоот... Г. Суданов болон бусад... дынгөө ажахын мал үсхэ... гын байдал тухай хөөрэбэ...

КПСС-эй Хориин рай... нэгэдэхи секретарь П. М... лов зүблөөндэ хабаадажа, хэлэһэн байна.

Ф. АЛЕКСЕ...

Красноярска ГЭС барилгшад 5-дахи агрегадые болзорһоо... ашаглалгада үгөө. Зураг дээрэ: Красноярска ГЭС-эй машин... ТАСС-ай ф...

«Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 173-дахи колонныи барилгшад Улаан-Үдын аймагай Эрхирэгэй совхоздо республика соо эгээл түрүүшын байра түмэр бетоноор бариба. Трофим Хомоновой хүтэлбэрилдэг түмэр бетон хабсаргагшадай, мүн Михаил Смердовэй комплексно бригадын хүдэлмэришэд энэ барилга хэжэ, һайн шанартайгаар гүрэнэй комиссида һаяшаг тушааба. Зураг дээрэ: түмэр бетоноор баригдаһан байра.

А. ШИРОКОВОЙ фото.

БУРЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН

ХУУЛИ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУД ТУШАА ДҮРИМЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ тогтооно:

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд тухай Дүримые баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан.
1968 оной декабриин 26.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУД ТУХАЙ

ДҮРИМ

I. Саг үргэлжын комиссинуудые эмхидхэлгын ба ажал ябуулгануудайнь шухала гол ёhонууд, тэдэниие байгуулха гурим

Статья 1. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд Верховно Соведэй хамжалгын органууд болоно, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй хэлэдэг асуудалнуудые даб дээрэ хаража үзэхын ба бэлэдхэхын тула, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахын тулада тэдэнэр байгуулагдана.

Статья 2. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гол зорилгонуудынь иимэ:

Буряадай АССР-эй Верховно Совет гү, али Верховно Соведэй Президиумэй хаража үзэхын тулада дурадхалнуудые тодорхойлон бэлэдхэхэ;

Буряадай АССР-эй Верховно Совет, тэрэнэй Президиумэй үзэмжэдэ табигдаhан асуудалнуудаар тобшололнуудые бэлэдхэхэ;

Буряадай АССР-эй Верховно Совет, тэрэнэй Президиумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар хүдэлмэридэнь гүрэнэй органууд болон организацинуудта, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта туhаламжа үзүүлхэ;

Буряадай АССР-эй Конституциие, Буряадай АССР-эй хуулинуудые, Буряадай АССР-эй Верховно Совет болон тэрэнэй Президиумэй бусад шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүд, управленинүүд болон зургаанууд, бусад республиканска организацинуудай, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органуудай ба организацинуудай ажал ябуулгын хойноhоо хинаха.

Өөhэдтөө даалгагдаhан зорилгонуудые дүүргэлтэ болгон, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд халаа Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын гүрэнэй засагай түлөөлэлтэ дээдэ орган болохо Верховно Соведэй таhалгарлагүй, үрэ ехэтэй хүдэлмэридэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сессинүүдэй үедэ, мүн тэдэнүүдэй забhарай үедэ өөрынгөө ажал ябуулгануудаар туhалха ёhотой.

Статья 3. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд халаа гүрэнэй, ажахын ба социально-культурна байгуулалтын асуудалнуудаар дурадхалнуудые бэлэдхэдэ, ниитэ гүрэнэй аша туhада, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй ашаг туhые тааралдуулха, үйлэдбэриин хүсэнүүдые таарамжатай хубаарилан хүгжөөхэ, аймагуудай болон колхозуудай ажахые үргэлжэнь хүгжөөхэ ба тусхай мэргэжэлтэдые оруулха ябадалда үндэhэлхэ, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй национальна ба бусад онсо өөрэ байдалые харгалзан абаха ёhотой.

Статья 4. Буряадай АССР-эй Верховно Совет Мандатна комиссиие, Хуули гаргалтын дурадхалнуудые оруулдаг комиссиие, Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиие, тэрэшэлэн гүрэнэй захиргаанай hалбаринуудай гү, али бүлэг hалбаринуудай (hалбаринуудай комиссинуудые) талаар комиссинуудые байгуулдаг.

Статья 5. Саг үргэлжын комиссинууд Буряадай АССР-эй тус зарлалай Верховно Соведэй эрхэ түлөөлэлгэтэй байха болзор соо депутадуудhаа Буряадай АССР-эй Верховно Советээр hунгагдаха.

Саг үргэлжын комиссинууд түрүүлэгшэ ба комиссиин гэшүүдhээ бүридүүлэн hунгагдадаг. Комиссиин гэшүүдэй тоо Буряадай АССР-эй Верховно Советээр тодорхойлогдодог. Саг үргэлжын комисси бүхэн өөрынгөө гэшүүдhээ комиссиин түрүүлэгшын орлогшые ба секретариие hунгадаг юм.

Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ, тэрэнэй орлогшонор, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Буряадай АССР-эй Верховно сүүлэй составта орохон депутадууд, Буряадай АССР-эй Прокурор саг үргэлжын комиссинуудта hунгагдажа шадахагүй байна.

Статья 6. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд Верховно Соведэй үмэнэ харюусалгатай, тэрээндэ тоосоогоо хэдэг байха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сессинүүдэй хоорондохи үедэ саг үргэлжын комиссинуудай ажал ябуулгые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум тааралдуулан хүтэлбэрилдэг байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй дотоодын гуримые эрхилхэдээ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Статья 7. Гэшүүдэйнтээ ехээр үүсхэл гаргаха, хамтаараа ажаллаха ба ажал хүдэлмэри тухайгаа тунхаглажа байха ябадалда үндэhэлэн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд хүдэлдэг юм.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, тэрэнэй Президиумэй үзэмжэдэ табигдаха хуулиин проектнүүдые ба бусад дурадхалнуудые бэлэдхэхэдээ, Конституциие болон совет хуули ёhые сахилгын хойноhоо хиналта бэелүүлхэдээ, саг үргэлжын комиссинууд ниитын организацинуудтай холбоотойгоор хүдэлдэг, эрхэтэдэй дурадхалнуудые согсолдог, зүбшэн хэлсэдэг.

II. Саг үргэлжын комиссинуудай шиидхэхэ асуудалнууд

Статья 8. Саг үргэлжын комисси бүхэнэй ажал ябуулгын гол шэглэл ба шиидхэхэ асуудалнууд Буряадай АССР-эй Верховно Советээр ба энэ Дүримөөр тодорхойлогдохо.

Статья 9. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссида иимэ үүргэ даалгагдана:

Буряадай АССР-эй Конституциин 31-дэхи статьягай үндэhөөр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай эрхэ түлөөлэлгые шалгаха, hунгагдаhан депутадай эрхэ түлөөлэлгые мэдэрхэ тухай гү, али тус депутадуудай hунгалтые болюулха тухай дурадхалнуудые Соведэй харалгада табиха;

хаража ошогшодой орондо депутадуудые hунгаха асуудалнуудаар дурадхалнуудые бэлэдхэхэ ба Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй харалгада табиха;

Буряадай АССР-эй Конституциин 33 ба 110-дахи статьянуудаар заагдаhанай ёhоор, депутадай халдашагүй байлгатай гү, али депутадые дуудан болюулалгатай холбоотой асуудалнуудаар тобшололнуудые бэлэдхэхэ.

Статья 10. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Хуули гаргаха дурадхалнуудые оруулдаг комиссида [illegible] даалгагдана:

а) социалис хуули ёhые [illegible] ябадал [illegible] холбоотой асуудалнуудаар [illegible] талаар, юрэнхы шэнжэтэй бусад асуудалнуудай талаар Буряадай АССР-эй Хуулинуудай, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй тогтоолнуудай, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указууд ба тогтоолнуудай проектнүүдые зохёохо;

б) тобшолол хэхын тулада комиссида дамжуулагдаха, Буряадай АССР-эй Хуулинуудай проектнүүдые, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, тэрэнэй Президиумэй бусад актнуудые даб дээрэ хаража үзэхэ, зохихо тобшололнуудые бэлэдхэхэ:

в) зохихо комиссинуудаар бэлэдхэгдэдэг, Буряадай АССР-эй хуулинуудай проектнүүдые, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, тэрэнэй Президиумэй бусад актнуудай проектнүүдые зохёолгодо ондоо саг үргэлжын комиссинуудай гүйлтануудаар хабаадалсаха:

г) Буряадай АССР-эй хуулинуудые эмхилэн гуримшуулжа, дугаарлаха асуудалнуудай талаар дурадхалнуудые бэлэдхэхэ;

д) социалис хуули ёhые бэхижүүлхэ, гражданинуудай эрхэ ба хуулиар сахигдадаг ашаг туhые хамгаалха асуудалнуудай талаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүдэй, управленинүүд ба зургаануудай, бусад республиканска организацинуудай, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органуудай ба организацинуудай мэдээсэлнүүдые, элидхэлнүүдые шагнаха.

Статья 11. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссида иимэ үүргэ даалгагдана;

а) Буряадай АССР-эй правительствын зүгhөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ, баталамжада табигдадаг, Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ холын хараата ба жэлэй гүрэнэй түсэбүүдые, гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтэ тухай тоосоонуудые даб дээрэ хаража үзэхэ;

б) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй баталамжада Буряадай АССР-эй правительствын табиhан, Буряадай АССР-эй гүрэнэй бюджедые, гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое даб дээрэ хаража үзэхэ;

в) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй баталамжада табигдаhан, арадай ажахын түсэбэй ба гүрэнэй бюджедэй даалгабаринуудые хубилгаха талаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, Профессиональна союзуудай областной соведэй, ажалшадай депутадуудай аймагууд, городууд болон районуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй комиссида оруулhан дурадхалнуудые хаража үзэхэ;

г) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй бусад саг үргэлжын комиссинуудhаа гүрэнэй түсэбэй ба гүрэнэй бюджедэй талаар хэгдэhэн ажаглалтануудые ба дурадхалнуудые даб дээрэ хаража үзэхэ ба зүбшэхэ;

д) Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй ба Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджедэй, арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэ ба гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоонуудай талаар ажаглалтануудые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табиха;

е) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй ба тэрэнэй Президиумэй хаража үзэхын тулада Буряадай АССР-эй хуулинуудай, арадай ажахые түсэблэлгын асуудалнуудай ба бюджетнэ-финансова асуудалнуудай талаар дурадхалнуудые тодорхойлон хараалха, тэрэшэлэн даб дээрэ хаража үзэхын тулада комиссиин үзэмжэдэ табигдаhан тиимэ асуудалнуудаар тобшололнуудые бэлэдхэхэ;

ж) Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбые дүүргэлгын, Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлэй асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городуудай ба районуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй мэдээсэлнүүдые ба элидхэлнүүдые шагнаха.

Статья 12. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй hалбаринуудай комиссинуудта иимэ үүргэ даалгагдана:

а) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй ба Верховно Соведэй Президиумэй хаража үзэхын тулада Буряадай АССР-эй хуулинуудай проектнүүдые, гүрэнэй захиргаанай зохихо hалбаринуудые хүгжөөхэ асуудалнуудаар бусад дурадхалнуудые бэлэдхэхэ, даб дээрэ хаража үзэхын тулада комиссида дамжуулагдаhан тиимэ асуудалнуудаар тобшололнуудые бэлэдхэхэ;

б) Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй, Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджедэй зохихо бүлэгүүдые, тэдэнэй гүйсэдхэл тухай тоосоонуудые даб дээрэ хаража үзэхэ;

в) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй баталамжада табигдаhан, Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ, Гүрэнэй түсэбэй ба Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджедэй, зохихо бүлэгүүдтэ хубилалта ба нэмэлтэ оруулха тухай Буряадай АССР-эй министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городуудай ба районуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй комиссида оруулhан дурадхалнуудые хаража үзэхэ;

г) арадай ажахын түсэбэй, гүрэнэй бюджедэй бүлэгүүдэй, тэдэнэй гүйсэдхэлэй талаар ажаглалтанууд ба дурадхалнууд тухай Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссида мэдээсэхэ, хэрбээ комисси шухала гэжэ тоолоод байгаа hаа, эдэ ажаглалтанууд болон дурадхалнуудые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ сэхэ табиха;

д) РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй хуулинуудай, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй бусад шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэл тухай Буряадай АССР-эй зохихо министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, бусад республиканска организацинуудай, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органуудай болон организацинуудай мэдээсэлнүүдые, элидхэлнүүдые шагнаха.

Статья 13. Саг үргэлжын хэдэн комиссиин шиидхэхэ зэргэтэй асуудалнуудые комиссинууд өөhэдынгөө үүсхэлээр, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гү, али Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар комиссинууд хамтадаа бэлэдхэжэ, хаража үзэжэ шадаха байна.

Саг үргэлжын комисси өөрынгөө хаража үзэжэ байhан асуудалнуудаар бусад саг үргэлжын комиссинуудай hанамжые мэдэжэ шадаха.

Статья 14. Хэрбээ саг үргэлжын комисси тэрэнэй үзэмжэдэ табигдаhан асуудал бусад саг үргэлжын комиссинуудта хамаатай гэжэ тоолоод гү, али ондоо комиссиин хаража үзэжэ байhан асуудалаар өөрынгөө hанамжа хэлэхэмнай шухала гэжэ мэдэрээд байгаа hаа, комисси энээн тухайгаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ гү, али Верховно Соведэй Президиумдэ дурадхал оруулха эрхэтэй.

III. Саг үргэлжын комиссинуудай эрхэ ба уялганууд

Статья 15. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөhэдынгөө шиидхэхэ зэргэтэй асуудалнуудые хаража үзэхэдөө тэгшэ эрхэтэй, адли уялгатай.

Статья 16. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд хуули гаргаха талаар үүсхэл гаргаха аб адли эрхэтэй.

Статья 17. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөhэдтөө хамаатай асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд дээрэ элидхэлнүүдые, нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэжэ шадаха байна.

Саг үргэлжын комиссинууд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ өөhэдынгөө табиhан асуудалнуудаар гү, али тобшолол хэхын тулада комиссинуудта дамжуулагдаhан асуудалнуудаар өөhэдынгөө элидхэлшые гү, али нэмэлтэ элидхэлые томилжо шадаха юм.

Саг үргэлжын комиссинуудай хамтаараа бэлэдхэhэн асуудалнуудаар комиссинууд хамтын элидхэлнүүдые ба нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэжэ шадаха.

Статья 18. Хуулиин проектнүүдые гү, али республиканска удха шанартай бусад асуудалнуудые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ, тэрэшэлэн олониитын зүбшэн хэлсэлгэдэ табиха тухай дурадхалнуудые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ гү, али Верховно Соведэй Президиумдэ оруулдаг байха.

Зүбшэн хэлсэлгын үедэ оруулагдаhан дурадхалнууд ба хэгдэhэн ажаглалтанууд согсологдохо, зохихо саг үргэлжын комиссинуудаар хаража үзэгдэхэ, тиин зүбшэн хэлсэлгын үрэ дүнгүүд Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ элидхэгдэхэ зэргэтэй.

Статья 19. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөhэдынгөө шиидхэхэ зэргэтэй асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй правительствын, Буряадай АССР-эй министерствэнүүд, управленинүүд болон зургаанууд, бусад республиканска организацинуудай, түлөөлэгшэдые, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органуудай болон организацинуудай түлөөлэгшэдые шагнаха эрхэтэй.

Саг үргэлжын комиссиин дурадхалаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, бусад республиканска организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органуудай, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд комиссиин заседанида ерэхэ, комиссиин хаража үзэжэ байhан асуудалнуудаар тайлбари үгэхэ уялгатай. Тиихэдээ хүдэлмэридэнь хамаатай асуудалнуудай хаража үзэгдэхэеэ байhан тухай гүрэнэй зохихо органууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ саг үргэлжын комиссинууд эртээнhээ дуулгаха зэргэтэй.

Статья 20. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөhэдынгөө шиидхэхэ зэргэтэй асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй министерствэнүүд, управленинүүд болон зургаануудhаа, бусад республиканска организацинуудhаа, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органууд болон организацинуудhаа, тушаалта хүнүүдhээ документнүүдые, бэшэмэл тобшололнуудые, тоосоото мэдээнүүдые болон бусад материалнуудые хүргэхэ эрилтэ хэхэ эрхэтэй.

Гүрэнэй бүхы органууд, организацинууд ба тушаалта хүнүүд комиссинуудай эрилтэнүүдые дүүргэлтэ болгохо, тэдэндэ шухала документнүүдые, тобшололнуудые, бусад материалнуудые тушааха үүргэтэй. [illegible]

Статья 21. Буряадай АССР-эй министерствэнүүд, управленинүүд ба зургаанууд, бусад республиканска организацинуудай, тэрэшэлэн гүрэнэй нютагай органууд болон организацинуудай ажал ябуулгын асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай хараалан тодорхойлhон hанамжа дурадхалнууд гүрэнэй эдэ органууд болон организацинуудта эльгээгдэдэг, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ мэдээсэгдэдэг, шухала болоhон ушартань — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ гү, али ажалшадай депутадуудай аймагай, городой, районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ мэдээсэгдэдэг.

Саг үргэлжын комиссинуудай hанамжа дурадхалнуудые гүрэнэй органууд болон организацинууд саатагүй хаража үзэхэ ёhотой. Хаража үзэлгын үрэ дүнгүүд тухай гү, али абтаhан хэмжээнүүд тухай зохихо саг үргэлжын комиссида hарын болзорhоо оройтуулангүйгөөр мэдээсэгдэхэ зэргэтэй.

Статья 22. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ дурадхалтайгаар ороход эрхэтэй байна.

Буряадай АССР-эй правительствада гү, али тэрэнэй тус тус гэшүүндэ саг үргэлжын комиссинууд асуултатайгаар хандаха эрхэтэй.

Статья 23. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөрынгөө хүдэлмэридэ комиссиин составтаородоггүй Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые, тэрэшэлэн министерствэнүүдэй, управленинүүдэй, зургаануудай, гүрэнэй бусад органуудай, ниитын организацинуудай, научна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдые, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэдые хабаадуулха эрхэтэй.

Статья 24. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд комиссиин заседанинуудта хабаадалсаха, тэрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхэ уялгатай.

Комиссиин хаража үзэхэ бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха эрхэ байдал саг үргэлжын комиссиин гэшүүндэ хангагдадаг, тэрэнэй тулада шухала документнүүд, бусад материалнууд эльгээгдэдэг.

Саг үргэлжын комиссиин гэшүүнэй дурадхалнуудай комиссида дэмжэгдээгүй hаань, зохихо асуудалай Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ гү, али Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ зүбшэн хэлсэгдэхэдэ энэ дурадхалнуудаараа үгэ хэлэжэ шадаха байна.

Статья 25. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд комиссиин даалгабаряар гү, али өөрынгөө үүсхэлээр комиссиин хаража үзэхэ ёhотой асуудалнуудые нютаг нютагуудта шэнжэлдэг, гүрэнэй органуудай, ниитын организацинуудай болон эрхэтэдэй дурадхалнуудые согсолдог, комиссида өөрынгөө дурадхалнуудые оруулдаг байха зэргэтэй.

Статья 26. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд комиссинуудай заседанинуудта байха, тэрэшэлэн комиссиин даалгабаринуудые дүүргэхэ үедөө үйлэдбэриин гү, али албанайнгаа уялгаhаа сүлөөлэгдэхэ, саг үргэлжэ хүдэлдэг газарhаань салин хүлhэниинь гү, али дунда зэргынь түлөөhэн энэ үе соо үгтэдэг байха.

IV. Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрилхэ гурим

Статья 27. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөhэдынгөө заседанинууд дээрэ баталагдаhан түсэбүүдэй ёhоор хүдэлдэг.

Статья 28. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай заседанинууд шухала болоhон сагтань, зүгөөр кварталдаа нэгэнhээ үсөөн бэшээр зарлагдадаг, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сессинүүдэй үедэ, тэрэшэлэн сессинүүдэй хоорондохи үедэ зарлагдажа шадаха байна.

Статья 29. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссиин заседани, тэрээн дээрэ комиссиин составай хахадhаа олонойнь суглараhан байгаа hаа, бүрин эрхэтэй гэжэ тоологдохо.

Статья 30. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудта бүхы асуудалнууд заседани дээрэ байhан комиссиин гэшүүдэй дуунай юрын олонхёор шиидхэгдэхэ.

Хэдэн саг үргэлжын комиссинуудай хамтын заседанинуудай үнгэргэгдэхэдэ, комисси бүхэнэй юрын олонхиин дуугаар шиидхэбэри абтадаг.

Статья 31. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай заседанинуудта тус комиссиин составта ородоггүй Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд зүбшэхэ эрхэтэйгээр хабаадалсажа шадаха байна.

Статья 32. Гүрэнэй органуудай, ниитын организацинуудай, научна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, мэргэжэлтэд ба эрдэмтэд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай заседанинуудта уригдажа, комиссиин заседанинуудта зүбшэхэ эрхэтэйгээр хабаадалсажа шадаха.

Шухала болоод байгаа hаань, саг үргэлжын комисси хаамал заседани үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри гаргажа шадаха байна.

Статья 33. Өөhэдынгөө хаража үзэхэ асуудалнуудые бэлэдхэхын тулада Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудhаа, зохихо министерствэнүүдэй, управленинүүдэй ба зургаануудай, гүрэнэй бусад органуудай, ниитын организацинуудай, научна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдhөө, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэдhээ подкомиссинуудые, хүдэлмэришэ бүлэгүүдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд байгуулжа шадаха.

Саг үргэлжын комиссинууд подкомиссинуудые гү, али хүдэлмэришэ бүлэгүүдые хамтаараа байгуулжа шадаха юм.

Статья 34. Саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ:

комиссиин заседанинуудые зарлаха, заседанинуудта бэлэдхэл эмхидхэхэ;

подкомиссинуудта хүдэлхын гү, али комиссинуудай бусад даалгабаринуудые дүүргэхын тулада комиссиин гэшүүдые дуудаха;

комиссиин заседанинуудта хабаадахын тулада гүрэнэй органуудай, бусад организацинуудай түлөөлэгшэдые, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэдые уриха;

комиссиин заседанинууд дээрэ түрүүлэгшээр hууха;

комиссиин зүгhөө гүрэнэй болон ниитын организацинуудтай холбоо байгуулха;

комиссиин шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгохо хүдэлмэри эмхидхэхэ;

комиссиин шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэл ба тэрэнэй hанамжа дурадхалнуудые хаража үзэлгэ тухай комиссиин гэшүүдтэ дуулгаха;

Комиссинуудай хамтын заседанинуудые эдэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэр ээлжээ ээлжээтээр хүтэлбэрилхэ.

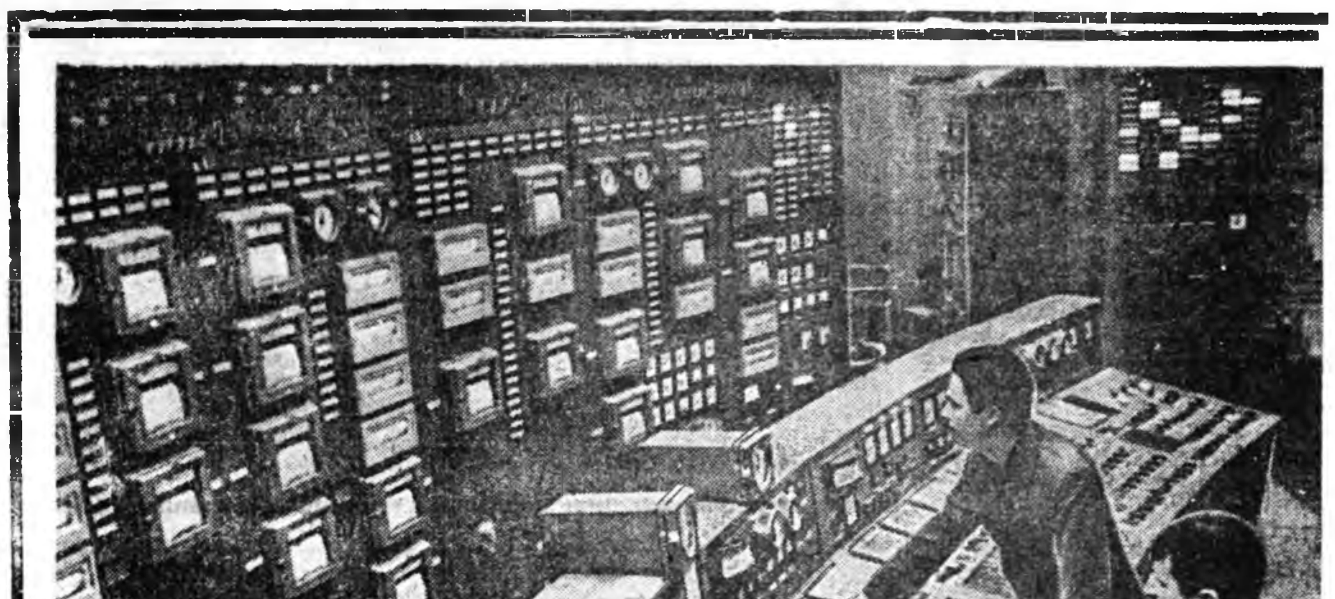
Статья 35. Саг үргэлжын комиссиин шиидхэбэринүүд ба тобшололнуудта комиссиин түрүүлэгшэ гараа табиха. Саг үргэлжын комиссинуудай хамтаараа баталан абаhан шиидхэбэринүүдтэ, тэдэнэй хамтаараа бэлэдхэhэн тобшололнуудта зохихо комиссинуудай түрүүлэгшэнэр гараа табиха.

Саг үргэлжын комиссиин заседанинуудай протоколдо комиссиин түрүүлэгшэ ба секретарь гараа табиха.

Статья 36. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд өөрынгөө ажал ябуулга тухай хэблэлээр, радио болон телевиденеэр олониитэдэ дуулгажа байха.

Статья 37. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй аппарадаар хангагдадаг юм.

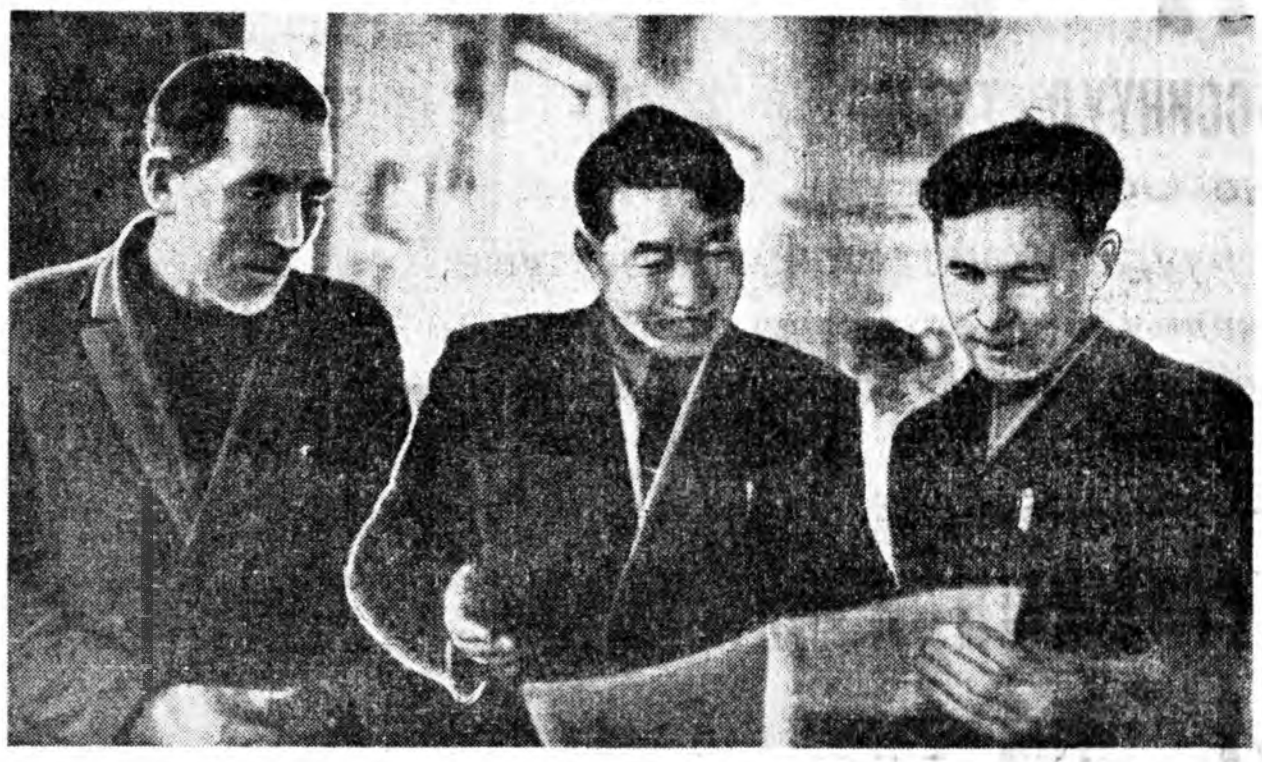
Эдэ хуулинууд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ баталагдан абтаа.

КАРМАНОВСКО ГРЭС АШАГЛАЛГАДА УГТӨӨ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhaa): машинистнууд Владимир Кутепов, Валентин Колесов гэгшэд станциин щидэй управлениин дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохроннко.

УНШАГШАД ДУРАДХАНА

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газетын эдэбхитэд (зүүн гарһаа) Д. Г. Ащенков, Б. Ж. Бирбаев, Г. Е. Федоров гэгшэд газетын һонин тухай хөөрэлдэжэ һуунад. Авторай фото.

Аймагай библиотекын уншалгын зал соо хүн зон хэзээ хэзээнэйхиһээ олоорoo энэ үдэр суглараба. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй орган — «Саян» газетын эдэбхитэд — хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд, предприяти, эмхи зургаануудай ханын газетын редколлегиин гэшүүд суглараһан байба. Тиигэжэ эдэнэр аймагайнгаа газетын хүдэлмэри тухай элидхэл шагнаһан, өөһэд өөһэдынгөө һанамжа түрадхалнуудые хэлэһэн байна.

«КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлхэ хэрэгтэ аймагай «Саян» газетын, мүн ханын газетэнүүдэй, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй зорилго» гэһэн асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь **Н. И. Крючков** элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэһэн нүхэд ханын газетые ямар аргаар һонирхолтой болгохо, ажахын парткомуудай зүгһөө ханын газетэнүүдые хүтэлбэрилхэ тушаа тогтоһон байна.

— Манай партийна комитет һүүлэй үедэ ханын газетэ анхардаг боложо, ажахынгаа урда табигдаһан зорилгонууд тухай үргэн арад зондоо дуулгажа байдаг болообди, — гэжэ «Сибиряк» колхозой партийна комитедэй секретарь **Л. И. Трофимов** хэлэбэ.

Мүнөө тус ажахын долоон партийна организацида ханын табан газетэ гаргагдана.

«Сибиряк» колхозой конторын уужам зал соо ханын газетэ, «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһан» холюдоо үлгөөтэй байдаг юм. Ханын газетэдэ ажахын урда табигдаһан зорилгонууд, мал ажалай түрүүшүүлдэ зорюулагдаһан мэдээсэл, статьянууд толилогдоно. «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһануудта» ажалдаа эрхим амжалта туйлаһан түрүүшүүл тухай хэлэгдэхэһээ гадна, ажал хүдэлмэри гэдэргэнь татажа, архи тамхи намнажа ябагшадые шоглон зураһан зурагтайгаар гаргажа, олондо мэдээсэгдэжэ байдаг тухай нүхэр Трофимов эндэ сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Трибунада гараһан гүрэнэй мал үсхэбэрилхэ станциин зоотехник **Г. Е. Федоров** аймагай газетын хүдэлмэри тушаа тоотожо хэлэбэ:

— «Саян» газетэдэмнай мэргэжэлтэдэй зүбшэл, статьянууд үсөөнөөр хэблэгдэнэ. Хоёрдохёор, маанадай бэшэһэн статья, зүбшэлнүүд ехээр хороогдоходоо, удхынгаа талаар ойлгосогүй болоно. Саашань хэлэхэдэ, һүүлэй үедэ шажан мүргэлэй хуурмаг удха элишэлһэн статья, корреспонденцинүүд газетын хуудаһанда үсөөнөөр толилогдодог болоо. Пропагандын энэ шухала асуудал мартагдаха ёһогүй байгаа. Саашадаа эдэ бүгэдэдэ анхаралаа табижа, газетэеэ бүри һайн, уншамаар болгоёл.

Аймагаймнай газетэ үнгэрһэн үе соо залуушуулда зорюулагдаһан һайн һайн статья, корреспонденцинүүдые яһала олоор гаргажа, тэдэнэй туйлаһан амжалта үргэн олон уншагшадта дуулгажа, мэдээсэжэ байгаа.

— Һарадаа нэгэ удаа ханын газетэ гаргадаг болоһон «Сибиряк» колхозой парткомой үүсхэл бултанда һайшаагдамаар. Зарим ажахынуудаар ябахада, шэнэ жэлэй гү, али Майн нэгэндэ зорюулагдажа гаргагдаһан ханын газетэнүүд жэлэй дүүрэтэр ажахынуудай конторо соо үлгөөтэй байгаагынь хэндэшье мэдээжэ. [illegible] газетэдэ анхаралаа табиж[а] ажахын партийна, комсо[мол] комитедүүдые шүүмжэлһэн ст[атья] шэнжэлэл газетэдээ гаргад[аг] лоо һаа һайн байгаа, — ВЛКСМ-эй райкомой секр[етарь] **Л. Г. Данзанов** мэдүүлээ.

Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн х[үдэл]мэришэн, хүдөө бэшэгшэд **С. С. Тапхаев, Б. Ж. Би[рбаев], Ц. С. Сотников, Б. С. Его[ров], Д. Ц. Цыренов** гэгшэд аймаг[айн]гаа газетые бүри һонин, олон уншагшадтай болгохын тула һо[нир]холтой, хурса, һайнаар бэш[э]һэн статья, бэшэгүүдые [толи]лижо, уншагшадаа баясу[улжа] байха тушаа һанамжа дура[а] оруулһан, шүүмжэлһэн байна.

Удаань газетын эдэбхитэ[д] хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгш[эд] КПСС-эй райком, аймгүйсэд[хэх]э Хүндэлэлэй грамота барюула[а]. Мүн аймагай газетын ред[акци] эдэбхитэй бэшэгшэдтэ Хүн[дэ]лэй грамота, бэлэгүүдые ба[рюу]лаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛО[В],
манай кор[респондент].

АГУУЕХЭ ОЙДО

Буряадай гүрэнэй филармониин коллектив 1968 онние амжалтатайгаар үдэшэбэ. Жэл соо хараалагдаһан түсэб декабриин нэгэндэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Манай коллектив хүдөөгэй ажалшадые уран һайханай талаар хангалгада ехэхэн анхарал хандуулһан байна. Артистнуудай бүхы аймагуудаар ябажа концерт наада табихаһаа гадна, ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаа.

«Ленин ба хүгжэмэй культура» гэһэн хүгжэмтэ лекцинүүдые Буряадай АССР-эй арадай артист нүхэр Маторин олон аймагуудта үнгэргөө. Лекториимнай артистнуудай бүлэг бэрхэ дуушадаар хангагдаа. Тэдэнэй дунда РСФСР-эй арадай артист Б. Балдаков, Буряадай АССР-эй габьяата артист Т. Карлов, буряад арадай дуунуудые гүйсэдхэгшэ Б.-Х. Дашиева болон бусад бии. Эдэнэр Захааминай, Зэдын, Сэлэнгын, Ахын, Түнхэнэй аймагуудта олон концерт табяа.

Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша И. Я. Забельскиин хүтэлбэри доро лекториинород бүлэг Улаан-Үдэ городой ажалшадай үмэнэ олон концертнүүдые табяа. ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо бэлэдхэһэн тусхай программатай лекци-концерт олоной һонирхол татаһан байна.

1968 оной туршада манай республикада олон дуушад, уласхоорондын конкурснуудай лауреадууд ерэһэн байна. Тэдэнэй дунда хүгжэмшэд Бельченко, Михлин, Фихтенгольц, Данченко болон бусад. Мүн «Березка» ансамблиин, Ураалай арадай хоорой түлөөлэгшэд, Коми АССР-эй дуу ба хатарай ансамбль, Эрхүүгэй симфоническа оркестрэй артистнууд ерэжэ, һонин наада, концертнүүдые харуулһан байна.

Буряадаймнай дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин коллектив аха дүү Монгол Арадай Республика айлшалжа, дуу, хатарнуудаараа Монголой ажалшадай үндэр магтаал, һайшаалда хүртэһэн. Монголой засаг түрын шагнал — «Найрамдал» гэһэн медаль абаһан байна. Удаа тээнь тус ансамбль Волго мүрэн шадарай хотонуудаар, Хальмагай АССР-тэ ябажа, Буряад оронойнгоо дуу, хатарые зэдэлүүлээ.

1969 ондо Буряадай гүрэнэй филармониин хүдэлмэрилэгшэд Ленин багшын түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойдо бэлэдхэн, уран һайханай үшөө ехэ амжалтануудые туйлахаар хараална.

Б. ВАМПИЛОВ,
РСФСР-эй габьяата артист, Буряадай филармониин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

13 часһаа 17 час 30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13 час 05 минутаһаа «Һурагшадай үбэлэй амаралта» гэһэн дамжуулга. 15 час 05 минутаһаа орон доторхи һонин. 15 час 15 минутаһаа «Үзэсхэлэн гоё ой соо ехэ һайндэр» гэһэн ГДР-эй кинофильм. 16 часһаа «Долоон хоног» гэһэн дамжуулга. 16 час 45 минутаһаа Москва, Ленинград хотонуудай командануудай хоорондо мотоциклаар болоһон мүрысөөн. 17 час 30 минутаһаа «Просто девочка» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран һайханай фильм харуулгаар Улаан-Үдын телестуди хүдэлмэреэ эхилхэ. 18 час 40 минутаһаа «Аяншалагшадай альманах». 19 часһаа «Холо, ойрын һонин». 19 час 20 минутаһаа «Взлет разрешаю» гэһэн Владивостогой студиин фильм. 19 час 35 минутаһаа хүгжэмэй концерт. 20 час 05 минутаһаа «Каким ты станешь, парень!» гэһэн Ленинградай киностудиин документальна фильм. 20 час 35 минутаһаа «Гурбадахи уулзалга» гэһэн киноочерк. 20 час 55 минутаһаа «Свадебные колокола» гэһэн уран һайханай телевизионно фильм (1—2-дохи серинь). 23 часһаа 00 час 15 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

СЭНГЭЛИГЭЭР ҮНГЭРНЭ

Совет оронoй багашуулай, пионернүүдэй эгээл баясама, хүхюун сэнгэлиг үдэрнүүдэй нэгэн — үбэлэй амаралтын үе болоно. Эгээл энэ үедэ багашуулай саад, яслинуудта, һургуулиин байшангуудта ба Пионернүүдэй ордондо шэнэ жэлэй һайндэрэй ёлко үнгэргэгдэдэг гээшэ.

Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй ордон соо үбэлэй һайндэр ехэ һонирхолтойгоор, хүхюун баяртайгаар үнгэржэ байна. Үдэр бүхэндэ энэ ордондо үхибүүдэй наада зугаа замханагүй. Ёлкодо уригдаһан багашуул шэнэ жэлэйхээр шэмэглэгдэһэн гоё һайхан ордондо орожо, үльгэр туужа соо ушардаг ан арьяатантай, мэдээжэ геройнуудтай. Үбгэн мороз, Саһан хүүхэнтэй уулзажа хүхинэ, баярланад. Үльгэр туужын маягаар бэлдэгдэһэн үхибүүдэй зүжэг наада хаража тэдэнэр сэнгэнэд. Кукольна театрые багашуул ямар ехээр һонирхожо харанаб. Энэ ордондохи уран һайханай кружогуудта ябадаг үхибүүд багашуулда ехэл һонирхолтой наада бэлдэжэ, үдэр бүхэндэ тэрэнээ хоёр гурба дахин дабтан табижа байнхай. Ёлкодо гоё һайхан костюмуудые үмдэжэ ерэһэн хүүгэдтэ Үбгэн мороз Саһан хүүхэн хоёр бэлэгүүдые барюулжа баясуулна. Энэ һайндэрэй ехэ ёлкодо хабаадаһан үхибүүд, тэдэнэй түрэлхид хоёр часай туршада һонирхолтой наада хараһанай һүүлдэ бэлэгүүдые абажа, Пионернүүдэй байшангһаа ехэл баяртай харинад. Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй байшанда бэлдэжэ байгаа шэнэ жэлэй ёлко амаралтын үедэ үргэлжэдөө ялархань. Үдэр бүхэндэ хэды олон үхибүүд энэ ордондо орожо, ёлко хаража гарана гээшэб, тоолохонь бэрхэтэй. Мүн городойород драмын театрай байшан соо баһал һонирхолтой ёлко үнгэргэгдэжэ байна.

Багашуулай, һургуулиин үхибүүдэй үбэлэйнгөө амаралтые баяртайгаар, хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхын, һайнаар амархын тула манай түрэлхид, һургуулиин багшанар, пионерскэ эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн оролдолго гаргана. Энээниинь һайшаалмаар.

Амаралтынгаа үедэ үхибүүд һонирхолтой зүжэг наада, кино хаража гү, али шэнэ номуудые уншажа, үгышье һаа, сэбэр агаарта наадажа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ дүүрэн арга боломжотой. Соёл культурын гуламта болоһон толорһон клуб, театрай ордон, концертнэ залнуудта мүнөө үедэ үхибүүдтэ зорюулагдаһан зүжэгүүд табигдана, кинотеатрай экрануудта һонирхолтой шэнэ картинанууд олоор харуулагдана. Жэшээлхэдэ, Буряадаймнай ниислэл хотын гурбан театрай ордон соо мүнөө үхибүүдэй хүхюун зугаа үдэр дүүрэн замханагүй. Театрнуудай сценэ дээрэ табигдаһан зүжэгүүдтэ багашуулда мэдээжэ болоһон Буряадаймнай элитэ артистнар олоорoo хабладана. Оперо, балет, драматическа зүжэгүүдые хараха дуратай ахамад классай һурагшад эндэ олоорoo суглараад. Үдын урда бэедэ баригдаһан шэнэ «Дружба» кинотеатрта үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Сергей Лазо», «Путешествие на воздушном шаре», «Маленький беглец» гэхэ мэтын һонирхолтой картинанууд табигдажа байнхай.

Үшөө һайшаалтай юун бэ гэхэдэ, үбэлэй амаралтын үедэ һурагшад олоорoo холо, ойрын түүхэтэ газарнуудаар, ороной ехэ хотонуудаар аяншалдаг болоо. Жэл бүри хүдөөгэй һургуулинуудай олон тоото һурагшад Москва, Ленинград хотонуудта айлшална. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Хандагайн дунда һургуулиин бүлэг һурагшад мүнөө Ленинград хотодо үбэлэйнгөө амаралтые үнгэргэжэ байһыень мэдэнэбди. Гадна Оронгын дунда һургуулиин һурагшад Дунда Азиин хотонуудаар аяншалжа ябана.

Манайшье Улаан-Үдэдэ хэдэн зуугаад һурагшад хүдөөгэй олон һургуулинуудһаа хүрэжэ ерэнхэй. Тэдэнэр Буряадай ниислэл хотын промышленна томо предприятинуудтай танилсаха, кино, музей, театр, һургуулинуудаар болон городой түүхэтэ нангин газарнуудаар аяншалнад. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, республикымнай олон тоото һурагшад Эхэ орон соогуураа, түрэл Буряад дайдаараа аяншалжа байна. Тэдэнэрэй хаража, үзэжэ, һонирхожо ябаһан юумэнүүд барагдашагүй гээшэ ааб даа. Гэртээ бусажа ерээд, үхибүүднай һониноо хөөрэжэ түрэлхидөө, үетэн нүхэдөө ехээр баясуулнэ. Холын газарнуудаар аяншалжа, совет арадай ажабайдал, ажал хүдэлмэритэй бодотоор танилсаһанай удаа үхибүүд Эхэ орондоо бүри ехээр дурлажа, тэрэнэй баян дэлгэрые магтан дуулахал!

Мүнөө манай арад зон В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой үргэнөөр тэмдэглэхэ гэжэ ехэхэн бэлэдхэл хэжэ байна. Тэрэ тоодо һурагшадшье пионерскэ ажал хэрэгтэ туйлаһан амжалтануудаа багша Ленинэй һайндэртэ зорюулна. Иигэжэ республикымнай хото, хүдөөгэй һургуулинуудта Ленинэй музей, таһагууд олоор нээгдэнэ. Мүн вождьдо зорюулагдаһан фотомонтаж, альбомууд бэлэдхэгдэнэ. Харин амаралтын үедэ үхибүүд В. И. Ленинэй ажаһууһан газарнуудаар бүлэг бүлэгөөрөө аяншалжа байнхай. Тэдэнэй аяншалгын маршрут — Ленинград, Ульяновск, Казань, Уфа, Шушенскэ, Кокушкино болоно. Улаан-Үдэ хотоһоо үхибүүдэй тусхай поезд Красноярска хизаараар аяншалжа ябана. Тэрэ поезд Эрхүү, Красноярск, Абакан, Шушенскэ хүрөөд, һөөргөө бусажа ерэхэ. Үзэһэн хараһан юумэнүүдээ тэдэнэр альбомдоо бэшэжэ, һургуулиингаа музейдэ табиха.

Иигэжэ республикымнай һурагшад үбэлэйнгөө амаралтые сэнгүү баяртайгаар үнгэргэжэ байна.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (дээрэнь): ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй үхибүүдэй сэнгэдэг талмай дээрэ саһаар хэгдэһэн Үбгэн мороз, Саһан хүүхэн табигдаа. Эндэхи 6-дахи һургуулиин эхин классай һурагшад гурбан зэргэшээ морин шаргада һуужа сэнгэнэ (дорохи зураг).

Б. ЦЫРЕМПИЛОВЭЙ фото.

Үхибүүдэй амарал[та]

СПОРТ

ЕХЭ НААДАНАЙ УРДА

Байгша оной январиин 9—12-ой үдэрнүүдтэ Улаан-Үдэ хотодомнай Алас-Дурна зүгэй эрхим боксёрнуудай мүрысөөн үнгэргэгдэхэнь. Энэ мүрысөөндэ Яхадай, Буряадай АССР-эй, Магаданай, Камчаткын, Шэтын, Амарай, Урда-Сахалинай областьнуудай, Приморско, Хабаровска хизаарнуудай бэрхэ боксёрнууд хабаадалсахань. Тэдэнэй дунда РСФСР-эй чемпионууд В. Езута, В. Валмыков (Хабаровск), манай нютагайхид В. Стрельников, А. Жамбалов гэгшэд бии.

А. ИГУМНОВ.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Техническэ дэбжэлтын түлөө» гэһэн түрүү бэшэг. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: В. Березкиной «Хүдөөгэй захилнууд ямар байха ёһотойб» гэһэн статья. Түрэл орон доторнай.

3—4-дэхи хуудаһанда: Д. Булнаевай «Һурагшын хүмүүжэл хүүгэдэй саадһаа» гэһэн статья. Түби дэлхэй дээрэ, республика дотор болоһон һонин. Спорт.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

Париждахи американ делегациин шэнэ толгойлогшо

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай шэнээр һунгагдаһан президент Р. Никсон Вьетнам тушаа Париждахи хэлсээндэ хабаадалсаха өөрынгөө гол түлөөлэгшөөр урдань Сайгондо элшэн сайд байһан, мүнөө США-һаа ФРГ-дэ байдаг элшэн сайд Генри Кэбот Лоджые томилоо. Энээн тухай хэблэлтэй холбоо байгуулха талаар Никсонэй туһалагша Рональд Зиглер январиин 5-да болоһон пресс-конференци дээрэ мэдээсээ.

Сайгоной түбтэ тэһэрэлгэ болобо

ЛОНДОН. (ТАСС). Сайгоной түбтэ, президентын ордон шадар январиин 5-да автомашина соо тэһэрэлгын болоходо, Сайгоной захиргаанай гэгээрэлэй министр Ле Минь Чи горитойгоор шархатаһан байгаа.

Рейтер агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, автомашина руу хаягдаһан тэһэрдэг һомондо дайрагдажа, Ле Минь Чи шархатаа. Тэһэрдэг һомо хаяһан хүн мотоциклда һуужа тэрьелэн үты болоо.

Ле Минь Чи Сайгоной госпитальдо январиин 6-да наһа бараа.

Хорото химикадууд таряашадта эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Бэеэ абангя ба бэеэ даанхай Камбоджодо эсэргүүтээр хорото химикадуудые американо-сайгон сэрэгэйхид хэрэглэһээ зангаараа гээд Пномпеньһээ январиин 5-да газетэнүүд мэдээсэбэ. Хэблэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, американо-сайгон авиациин самолёт ба вертолёт декабриин 4-дэ Камбоджын агаарай хилые дабаад, Свайриенг провинци дээгүүр ниидэхэдээ, хилэ шадарай барайгарай полинууд дээгүүр хорото химикадуудые сасаа. Энэ үедэ ургасаяа хуряажа байһан Камбоджын таряашадай дунда хорондо дайрагдажа хордоһон хүнүүд бии байгаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй мэдүүлгэ һайшаагдана

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай мэдээсэл эндэ толилогдоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Мүнөөнэй политическэ байдал тухай КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй мэдүүлгэ чешскэ областьнуудта партийна хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ талаар КПЧ-гэй ЦК-гай бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй мэдүүлгые хүсэдөөр зүбшөөжэ байһанаа бюро элирхэйлэн мэдүүлээ.

Энэ мэдүүлгэ КПЧ-гэй ба КПС-эй Урда Чешскэ, Зүүн Чешскэ, Урда Моравска, Хойто Моравска, Дунда Словацка, Баруун Словацка обкомуудай пленумүүд дээрэ, Прагын, Братиславын, Брногой ба Остравын городской комитедүүдэй заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ гээд мэдээсэл соо заагдана.

«Мүнөө хүрэтэр абтажа байһан мэдээсэлнүүд болон резолюцинуудһаа хаража үзэхэдэ, КПЧ-гэй ЦК-[гай] раа боддолые дээрэ дурсагдаһа[н пар]тийна органууд дэмжэжэ ба[йһанаа] элирхэйлэн мэдүүлнэ» гээд К[ПЧ-гэй] ЦК-гай мэдээсэл соо тэмдэглэ[гдэнэ].

Орон дотор районно комите[д,] предприятинууд болон эмхи з[ургаа]нуудай эхин парторганизаци[н] комитедүүдэй заседанинууд [боло]жо байнхай.

КПЧ-гэй ЦК-гай, Чехослов[акиин] социалис гүрэнэй конституцион[но хуу]гануудай соёл сурталай-полити[ческэ] хараа бодолые Чехословакиин [...] арадай арми, тэрэнэй команд[...] батаар баримтална, КПЧ-гэй Ц[К-гай] Президиумэй мэдүүлгые хү[...] дэмжэнэ гээд Национальна обо[роной] министерствын Сэрэгэй совед[...] Чехословацка арадай армиин [...] дованиин партийна бүлэгэй мэ[дээсэл] соо хэлэгдэнэ.

Замбуулинай дайдые шэнжэлэлгээр шэнэ алхам хэгдэбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Планетэнүүд хоорондын «Венера-5» гэжэ советскэ автомат станциин табигдаһан ушар США-да ехэ һонирхолтойгоор угтагдаа. Станциин техническэ мэдээнүүд ба ниидэлгын зорилгонууд тухай американ информационно агентствануудай дэлгэрэнгыгээр дамжуулһан байна.

«Үүрэй солбоной нюусые ородууд таажа абахые оролдоно» гээд ЮПИ агентство бэшэнэ. «Венера-5» станциие табилга 1967 оной октябрьда планетэнүүд хоорондын «Венера-4» гэжэ станциин амжалтатайгаар ниидэжэ, Үүрэй солбон дээрэ дорьбоогүй зөөлэнөөр буулгые саашадань хүгжөөһэн ябадал болоно. «Венера-4» станциие табихадаа, ородууд замбуулинай дайдые шэнжэлэлгээр арсашагүй илалта туйлаһан байгаа, харин «Венера-5» станци урда тээхи станцида орходоо һурагүй томо ба орёо нарин гээд агентство тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Планетэнүүд хоорондын «Венера-5» гэжэ автомат станциин Советскэ Союзһаа табигдаһан тухай мэдээсэлые Парижай бүхы үглөөнэй газетэнүүд январиин 6-да толилоо. Замбуулинай дайдадахи манай хүрһэдэ дүрбэ хахад һара болоод станци хүрэжэ ошохо гээд мэдээсэлнүүд соо тэмдэглэгдэнэ.

Тус мэдээсэлые «Юманите» [газе]тэ түрүүшынгээ хуудаһанда то[лилоо.] Станциин бүхы аппаратура [...] һайнаар хүдэлнэ, тэрээнтэй с[...] гэлжын радио-холбоон байгуул[а]хай гээд газетэ тэмдэглэнэ, мүн [«Ве]нера-5» станциин ниидэлгын сх[...] толилолсоо.

ЛОНДОН. (ТАСС). Планет[энүүд] хоорондын «Венера-5» гэжэ [авто]мат станциин Советскэ Союзһа[а та]бигдаһан тухай мэдээсэлнүүдые [Лон]доной январиин 6-най газет[энүүд] эли газарнуудта толилоо. Стан[ци] табилга замбуулинай дайдые [шэн]жэлхэ, бусад планетэнүүд дэ[эрэхи] эрхэ байдал тухай научна мэдэ[эну]дые абаха талаар хэгдэһэн шэнэ [ал]хам гэжэ тоологдоно.

ВАРШАВА. (ТАСС). «Венер[а-5»] станциие табижа, Советскэ [Союз] замбуулинай дайдые шэнжэлхэ [...] жэлые нээбэ гээд планетэнүүд [хоо]рондын советскэ станциин таб[игда]һан тушаа ПАП агентствын Мо[скв]дахи корреспондентын тайлбари [соо] хэлэгдэнэ.

Үүрэй солбон дээрэ бүри на[...] шэнжэлэлгэ хэхын, тэрэнэй эрхэ [бай]дал тухай мэдээнүүдые газарта [дам]жуулхын тулада хэмжэлгын апп[ара]туранuудтай шэнэ автомат ст[анци] Үүрэй солбон тээшэ мүнөө шуу[рхай] дабшажа ябана гээд энэ тайл[бари] соо хэлэгдэнэ.

Тагнуулшан буудуулан алуулхаар шиидхэгдэбэ

КАИР. (ТАСС). Израилиин аша туһада зорюулан, тагнуул хэжэ байһан аад зугадаһан Тауфик Шукри гэгшые буудан алахаар ОАР-ай сэрэгэй сүүд шиидхээ.

«Аль-Ахрам» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, гэм хэгшэ израилиинхидэй эзэмдэжэ байһан Суэцкэ каналай зүүн эрье руу гарахые һэдэхэдээ арестовалагдаһан байгаа. ОАР-ай далайн-сэрэгэй хүсэнүүд тухай тагнуулай нюуса мэдээнүүдые Израилиин тагнуулда дамжуулан үгэхэ оролдолго тэрэ гаргаһан байгаа бшуу.

Энэ шиидхэбэри дүүргэлтэ болгогдоо.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Гор. Улан-Удэ, типограф[ия] Управления по печати при Со[вете] Министров БурАССР.
Н-03314. Зак. № 34.